

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ОЦІНЮВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ
КОРПОРАЦІЇ**

Студентки 2-го курсу денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа
та страхування»
освітньо-наукової програми
«Корпоративні фінанси»
Роживець Ольги Андріївни

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Кнір Марія Олександрівна

Засвідчую, що в цій дипломній роботі немає
запозичень із праць інших авторів без
відповідних посилань

Студентка _____

Робота допущена до захисту в Екзаменаційній комісії рішенням кафедри
фінансів від «16» травня 2023 р., протокол №10.

Завідувач кафедри фінансів,
доктор економічних наук, професор
Лютий Ігор Олексійович _____

Київ – 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ	6
1.1. Теоретична сутність корпорацій в національній економіці.....	6
1.2. Грошові потоки як інструмент управління фінансовою діяльністю корпорації	9
1.3. Оцінка грошових потоків корпорації та їх планування для досягнення фінансових цілей	17
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ТА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «КИЇВСТАР».....	22
2.1. Аналіз фінансового стану	22
2.2. Аналіз динаміки та структури грошових потоків.....	33
2.3. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків та аналітична довідка про стан та ефективність формування грошових потоків	39
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «КИЇВСТАР»..	45
3.1. Оцінка факторів впливу на ефективність формування грошових потоків.....	45
3.2. Планування та прогнозування грошових потоків	51
3.3. Обґрунтування вибору заходів, що забезпечують зростання грошових потоків	56
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність теми. В період конкурентних ринкових відносин із обмеженням зовнішніх господарських зв'язків через пандемію для того, щоб забезпечити ефективність та прибутковість корпорації, керівництву важливо уміти управляти грошовими потоками. З повномасштабним вторгненням РФ на територію України в соціально-економічній системі ускладнилися умови ведення бізнесу, оскільки компанії зіштовхуються з різноманітними викликами та невизначеністю. Ефективне управління грошовими потоками дозволяє забезпечити стабільність фінансового стану компанії та є одним з ключових факторів успіху. Отже, актуальним є дослідження питань оцінювання та планування грошових потоків корпорацій, що і зумовило вибір теми дослідження.

Рівень розробки теми дослідження в науковій літературі. Питанням оцінювання та планування грошових потоків корпорацій присвячено багато наукових праць таких вчених, як Берест М. М. [8], Брігхем Є. [11], Делас В. А. [3], Верба В. А. [12], Гайдаєнко О. М. [13], Говорушко Т. А. [15], Жалко О. В. [21], Кірейцев Г.Г. [26], Коваленко Л. О. [27], Колісник О. П. [29], Костюк-Пукаляк О. М. [30], Лігоненко Л. О. [34], Мельничук Г. С. [37], Любкіна О.В. [36], Мних Є. В. [38], Поддєрьогін А. М. [44], Носова Є.А. [41], Хома І. Б. [61] та інші науковці, які вивчали сфери фінансового менеджменту та антикризового управління.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних положень і методології оцінки грошових потоків корпорації та їх планування з метою забезпечення фінансової стабільності та ефективного управління фінансами.

Відповідно до цієї мети поставлено до вирішення такі завдання:

- узагальнити сутність корпорацій в національній економіці;

- розкрити економічну сутність поняття грошових потоків та визначити їх роль як інструменту управління фінансовою діяльністю компанії;
- систематизувати методики оцінювання грошових потоків корпорацій та їх планування для досягнення фінансових цілей;
- здійснити загальну характеристику та експрес-аналіз фінансового стану ПрАТ «КИЇВСТАР»
- проаналізувати динаміку та структуру грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР»
- здійснити коефіцієнтний аналіз грошових потоків та розробити аналітичну довідку про стан та ефективність формування грошових потоків
- провести оцінку факторів впливу на ефективність формування грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР»
- здійснити планування та прогнозування грошових потоків
- обґрунтувати вибір заходів, що забезпечать зростання грошових надходжень

Об’єктом дослідження є процес оцінювання та планування грошових потоків корпорації. **Предмет дослідження** – теоретичні, методичні та практичні аспекти оцінювання та планування грошових потоків на прикладі ПрАТ «КИЇВСТАР».

Наукова новизна. Наукова новизна дослідження полягає у застосуванні сучасних методів та інструментів оцінювання та планування грошових потоків корпорації на основі аналізу її фінансових звітів та ризиків, що дозволяє отримати більш точну та обґрунтовану інформацію про стан фінансової діяльності підприємства та визначити оптимальні стратегії управління грошовими потоками.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання економічних явищ, положення економічної теорії та фінансової науки щодо фінансового стану, фінансового аналізу, сучасна теорія фінансового менеджменту. Під час дослідження широко використовувалися аналітичні, емпіричні, коефіцієнтного та фінансового моделювання методи

аналізу даних про фінансові потоки корпорації, а також методи порівняльного, факторного, економіко-математичного, статистичного, графоаналітичні методи відображення результатів досліджень. Пріоритетність використання того чи іншого методу визначалася конкретним завданням і поставленою метою.

Інформаційною базою дослідження є законодавство України щодо організаційно-правових форм ведення бізнесу, бухгалтерської та статистичної звітності, напрацювання вітчизняних та іноземних авторів щодо теми управління грошовими потоками, фінансового менеджменту та фінансова звітність компанії.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що пропозиції та висновки в роботі сприяють розробці практичних рекомендацій щодо ефективного оцінювання та планування грошових потоків корпорацій в сучасних умовах, що може призвести до покращення фінансової стійкості та збільшення прибутковості корпорацій.

Апробація результатів. Тези доповіді, які стосуються предмету дослідження, були опубліковані магістрантом у збірнику праць ХСПІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток науки та техніки у сучасному світі» (м. Вінниця, 13 липня 2022 р.) [50].

Обсяг та структура роботи. Дипломна робота магістра складається із вступу, трьох розділів, загальних висновків. Загальний обсяг роботи 87 сторінок, на яких розміщено 21 таблиця, 9 рисунків, 2 формули, 5 додатків (містять 13 таблиць) та список літературних джерел із 64 позицій.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЛАНУВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ

1.1. Теоретична сутність корпорацій в національній економіці

Сьогодні фінансові корпорації майже у всіх країнах світу виступають як домінуюча організаційно-правова форма на ринку фінансових послуг. Корпорації є важливими учасниками ринку, так як вони мають значний вплив на формування цін на товари та послуги, рівень зайнятості та економічний розвиток країни [47].

Корпоративні фінанси відіграють важливу роль у фінансовій системі країни, оскільки обслуговують сферу матеріального виробництва, формують національне багатство, внутрішній валовий продукт держави.

У Господарському кодексі України запропоновано наступне трактування корпорації: це «договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації» [18].

Корпорація є узагальнюючим поняттям, під яким розуміються юридичні особи, які створені спеціально з метою ринкового виробництва товарів та послуг і є джерелом прибутку або інших фінансових переваг для своїх власників [32].

З юридичної точки зору, корпорації (або корпоративні юридичні особи) є юридичними особами, чії засновники (учасники) мають право на участь (членство) в них і формують вищий орган управління [61].

Внаслідок ринкової трансформації української національної економіки, відбулось розповсюдження такого організаційно-правового типу підприємств як акціонерні товариства (АТ) публічного і приватного типів. Вони набули узагальненої назви «корпорація» і стали основною складовою економічної

системи. Термін «корпорація» поступово замінює використовуваний раніше термін «підприємство».

Для залучення фінансового капіталу акціонерних товариств здійснюється емісія та розміщення акцій. Ці корпоративні права підтверджують внески громадян, які отримують певні права щодо участі в управлінні компанією та розподілу її прибутку. У процесі еволюції акціонерної форми підприємств діє економічний закон перманентної концентрації капіталу, що призводить до створення укрупнених підприємницьких одиниць – корпорацій.

З 01.01.2023 року набирає чинності новий Закон України «Про акціонерні товариства» від 27.07.2022 № 2465-IX [25]. Основні зміни відобразимо в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Характеристика змін законодавчих норм щодо акціонерних товариств

Положення Закону	до 01.01.2023	з 01.01.2023
Мінімальний розмір статутного капіталу АТ	1250 розмірів мінімальної заробітної плати	200 розмірів мінімальної заробітної плати
Вищий орган	загальні збори АТ	загальні збори акціонерів
Утворення публічного АТ	можливість одразу виходити на ринок як публічне АТ	виключно шляхом зміни типу АТ з приватного на публічне або шляхом перетворення з іншого ГТ
Структура управління АТ	дворівнева	однорівнева або дворівнева
Шляхи для голосування з питань порядку денного	очно	очно, дистанційно
Домінуючий контрольний пакет	95 і більше % простих акцій	більше 95 % простих акцій
Значний контрольний пакет	75 і більше % простих акцій публічного АТ	більше 75 % простих акцій публічного АТ
Контрольний пакет акцій	50 і більше % простих акцій	більше 50 % простих акцій
Повідомлення акціонерів про можливість реалізації переважного права у разі додаткової емісії акцій	не пізніше 30 днів до розміщення	у будь-який строк до початку емісії
Аудит фінансової звітності на вимогу	власників 10 і більше % голосуючих акцій	власників 5 і більше % голосуючих акцій
Корпоративний секретар	-	введено посаду
Укладення корпоративного договору акціонерами	-	є можливість

Джерело: складено на основі джерел [23; 24; 55].

Питання стратегії і тактики відбудови національної економіки, її модернізації – це питання майбутнього України – сильної європейської країни з потужною промисловістю. Розглянемо детальніше вплив корпорацій на національну економіку України. Основні позитивні впливи корпорацій на економіку України включають наступні:

- Створення робочих місць: корпорації можуть створювати значну кількість робочих місць в Україні, що сприяє зниженню безробіття та підвищенню рівня життя населення. Забезпечують зростання продуктивності праці.

- Інвестиції: корпорації можуть інвестувати свої кошти в економіку України, наприклад, у виробничу інфраструктуру, науково-дослідну роботу, розвиток інновацій тощо, що може позитивно вплинути на розвиток економіки країни. Корпорації можуть стати одним з факторів стабільності економіки країни, забезпечуючи стабільний потік інвестицій в країну.

- Збільшення експорту: корпорації можуть бути значними експортерами, що сприяє збільшенню обсягу експорту та збільшенню валютних надходжень в Україну.

- Покращення технологій: корпорації можуть вводити нові технології та інновації, які покращать якість виробів та послуг, що пропонуються, а також зменшать витрати на виробництво, що сприяє підвищенню ефективності виробництва та розвитку науки та техніки в Україні.

Однак, корпорації також можуть мати і негативний вплив на економіку України:

- Монополізація ринку, висока концентрація власності: великі корпорації можуть використовувати своє домінуюче становище на ринку, щоб знизити конкуренцію та підвищити ціни на товари та послуги. Це може призвести до збільшення витрат на життя для населення.

- Відтік капіталу: корпорації можуть вивозити прибуток за кордон, не сплачуючи відповідних податків у країні, де вони здійснюють свою діяльність.

Це може призвести до зменшення бюджету України та складнощів у фінансуванні різних секторів економіки, таких як охорона здоров'я та освіта.

– Робочі місця: корпорації можуть здійснювати масові звільнення або переміщення робочих місць в інші країни з метою зниження витрат. Це може призвести до зменшення кількості робочих місць в Україні та зростання безробіття.

1.2. Грошові потоки як інструмент управління фінансовою діяльністю корпорації

Грошові потоки є важливим інструментом управління фінансовою діяльністю корпорації. Вони допомагають контролювати та оптимізувати фінансові ресурси компанії. Грошові потоки впливають на здатність компанії до фінансового розвитку, інвестування в нові проекти та розширення бізнесу.

В економічній літературі щодо поняття «грошові потоки» знаходимо багато визначень, це призводить до виникнення протиріч з приводу розуміння даної категорії. Таке багатовекторне трактування сутності грошових потоків зумовлене в першу чергу тим, що вони складають основу фінансової системи підприємства та мають зв'язок з майже всіма економічними процесами [29].

Таблиця 1.2

Визначення поняття грошових потоків у нормативно-правових документах

Нормативно-правовий документ	Визначення поняття «грошові потоки»	Коментар
Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440 «Про Затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»	Грошовий потік - сума прогнозованих або фактичних надходжень від діяльності (використання) об'єкта оцінки	Сума прогнозованих або фактичних надходжень
Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку №7 (МСБО №7)	Грошові потоки - це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів	Це надходження та вибуття

Продовження таблиці 1.2

Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнес-плану підприємств»	Грошовий потік від поточної господарської (інвестиційної, фінансової) діяльності являє собою суму надлишку (нестатку) коштів, отриманих у результаті зіставлення надходжень і відрахувань коштів у процесі операційної (інвестиційної, фінансової) діяльності	Суму надлишку (нестатку) коштів
--	---	---------------------------------

Джерело: складено автором на основі [33], [45], [46].

Термін «грошовий потік» бере своє походження із зарубіжної економічної літератури і в перекладі з англійської cash-flow означає рух коштів, однак цей вираз прийнято називати грошовим потоком [29]. Необхідно також наголосити, що, універсального визначення поняття «грошові потоки» саме в законах України досі немає, однак є ряд визначень цього поняття в підзаконних нормативно-правових актах, які розглянуто у таблиці 1.2.

На відміну від законодавчих актів України, є ціла низка визначень даної категорії, що пропонуються у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі та наведені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Визначення поняття грошових потоків у вітчизняній літературі

Автор (група авторів)	Визначення поняття «грошові потоки»	Коментар
Кірейцев Г.Г.	Грошовий потік як об'єкт фінансового менеджменту є сукупністю розподілених у часі надходжень і витрат грошових коштів, які пов'язані з діяльністю суб'єкта господарювання	Сукупністю розподілених у часі надходжень і витрат грошових коштів
Берест М. М.	Грошовий потік – це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат грошових коштів, що генеруються у процесі здійснення господарської діяльності підприємства	Сукупність розподілених у часі надходжень і виплат грошових коштів
Бланк І. А.	Грошовий потік – це сукупність розподілених по інтервалах періоду часу надходжень і виплат грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з факторами часу, ризику й ліквідності.	Сукупність розподілених по інтервалах періоду часу надходжень і виплат грошових коштів

Продовження таблиці 1.3

Верба В.А.	Грошовий потік – різниця між кількістю отриманих і витрачених грошей	Різниця
Говорушко Т.А.	Грошовий потік підприємства являє собою сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, генерованих його господарською діяльністю	Сукупність розподілених у часі надходжень і виплат
Поддєрьогін А.М.	Грошовий потік – сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов’язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов’язань між економічними агентами (суб’єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями)	Сукупність послідовно розподілених у часі подій
Лігоненко Л.О.	Грошові потоки – це система розподілених в часі надходжень та видатків грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю і супроводжують рух вартості, виступаючи зовнішньою ознакою функціонування підприємства.	Це система розподілених в часі надходжень та видатків грошових коштів.
Коваленко Л.О., Ремньова Л.М.	Грошові потоки – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів у результаті виробничо-господарської діяльності підприємств.	Це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів
Мних Є.В.	Грошовий потік – сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генеруються його господарською діяльністю	Сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів
Загородній А.Г.	Грошовий потік – надходження (додатний грошовий потік) і витрачання (від’ємний грошовий потік) коштів у процесі здійснення господарської діяльності підприємства	Надходження (додатний грошовий потік) і витрачання (від’ємний грошовий потік) коштів
Стащук О.В., Хандучка А.М.	Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених у часі надходжень і витрат грошових коштів, рух яких є одним з головних об’єктів управління, пов’язаний з чинниками ліквідності та ризику, впливає на рух активів та капіталу підприємства, характеризується відносним розміром, напрямком і часом.	Сукупністю розподілених у часі надходжень і витрат грошових коштів

Джерело: складено автором на основі [8], [9], [12], [15], [26], [27], [30], [34], [38], [44].

Більшість авторів, такі як Бланк І. А., Кірейцев Г. Г., Берест М. М., Говорушко Т. А., Мних. Є. В. вважають, що грошові потоки – це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат (витрат) грошових коштів, що генеруються його господарською діяльністю.

Для визначення сутності поняття «грошовий потік» також доцільно скористатись літературою зарубіжних авторів. Визначення поняття «грошового потоку» у зарубіжній літературі має як спільні, так і різні трактування з вітчизняними авторами, що наведені у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Визначення поняття грошових потоків у зарубіжній літературі

Автор (група авторів)	Визначення поняття «грошові потоки»	Коментар
Брігхем Е. Ф.	Грошовий потік: фактичні чисті грошові кошти, які приходять у фірму (чи витрачаються нею) протягом певного періоду	Фактичні чисті грошові кошти
Коллас Б. Рішар Ж.	Грошові потоки (cash flow) – різниця між отриманими та виплаченими грошовими коштами за певний період часу.	Різниця
Оксфордський тлумачний словник	Грошові потоки (cash flow) – це сума наявних коштів, отриманих чи виплачених підприємством, які часто аналізуються за різними статтями. План руху коштів встановлює всі очікувані в даному періоді платежі та надходження.	Сума наявних коштів, отриманих чи виплачених підприємством
Райс Т. Койлі Б.	Індикатор кредитоспроможності та платоспроможності будь-якого з суб'єктів господарювання, що оцінює спроможність підприємства генерувати додаткові обсяги грошових засобів для погашення зобов'язань за отриманими позиками.	Індикатор кредитоспроможності та платоспроможності
Ван Хорн Дж. К	Рух грошових потоків (cash flow) фірми представляє собою постійний, безперервний процес	Постійний безперервний процес

Джерело: складено автором на основі [11], [48].

Можна узагальнити трактування даного поняття всіх авторів та визначити, що грошовий потік – це сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з фактором часу, ризику, ліквідності та простору. Він є одним з головних об'єктів управління фінансового менеджменту, впливає на рух активів та капіталу підприємства, характеризується відносним розміром, напрямком.

Грошові потоки можуть бути класифіковані на внутрішні та зовнішні. Внутрішні грошові потоки відображають операційні та фінансові транзакції, пов'язані з діяльністю компанії, такі як дохід від продажу товарів та послуг, витрати на закупівлю інвентарю або платежі за рекламу. Зовнішні грошові потоки можуть бути інвестиційними, фінансовими або іншими видами транзакцій між компанією та зовнішніми сторонами, наприклад, інвесторами, кредиторами або державою.

Розглянемо детальніше три основні типи грошових потоків: операційні, інвестиційні та фінансові.

Операційні грошові потоки корпорації відображають грошові рухи, пов'язані з її основною діяльністю - виробництвом та продажем товарів або послуг. Операційні грошові потоки є найважливішими для корпорації, оскільки вони відображають її основний дохід та витрати.

Операційні грошові потоки включають в себе грошові витрати на закупівлю матеріалів та інвентарю, оплату праці співробітників, витрати на маркетинг та рекламу, оплату податків, оренду та інші витрати.

Ці потоки можуть бути позитивними або негативними, залежно від того, чи переважають грошові надходження від продажу товарів або послуг витрати на їх виробництво та реалізацію.

Позитивні операційні грошові потоки є важливими для забезпечення фінансової стійкості корпорації, оскільки вони дозволяють їй не тільки забезпечити своє поточне виробництво та реалізацію товарів або послуг, але й мати достатньо грошових ресурсів для здійснення інвестиційних проектів, розширення бізнесу та розвитку нових напрямків діяльності, а також для

покриття фінансових зобов'язань, таких як погашення боргів, виплату дивідендів та інших витрат, пов'язаних з фінансовою діяльністю.

З іншого боку, якщо грошові потоки негативні, компанія може зіткнутися зі складнощами в погашенні боргів, розширенні бізнесу та забезпеченні достатнього рівня ліквідності. У таких випадках компанії змушені зменшувати витрати, зупиняти проекти або шукати додаткові джерела фінансування.

Фінансові грошові потоки корпорації - це грошові потоки, пов'язані з управлінням фінансами підприємства. Вони включають в себе грошові потоки, що пов'язані з управлінням активами та пасивами, фінансовими інвестиціями та фінансовим ризиком.

Основними джерелами фінансових грошових потоків корпорації є:

1. Продаж цінних паперів: це можуть бути акції, облігації або інші фінансові інструменти, які корпорація випускає та продає на ринку.
2. Отримання позик: корпорація може брати позики в банків або інших кредиторів для забезпечення фінансових потреб.
3. Інвестування: корпорація може інвестувати гроші у фінансові інструменти, нерухомість або інші активи з метою отримання доходів.
4. Дивіденди: корпорації можуть виплачувати дивіденди своїм акціонерам, що є винагородою за вкладені кошти в корпорацію.
5. Погашення позик: корпорації повинні погашати позики, які вони взяли в банках або інших кредиторів, зі своїх фінансових ресурсів.
6. Управління ризиком: одним з ключових аспектів фінансових грошових потоків є управління ризиками. Компанії можуть зменшити ризики, пов'язані зі змінами ринку, курсів валют, процентних ставок та іншими факторами, шляхом управління своїм портфелем активів та пасивів.
7. Податки: корпорації повинні сплачувати податки зі свого прибутку.

Фінансові грошові потоки корпорації є важливими, оскільки вони забезпечують фінансову стійкість корпорації та можуть впливати на її ринкову ціну, забезпечуючи інвесторам відповідну дохідність на їх інвестиції. Ефективне управління фінансовими грошовими потоками може допомогти корпорації

досягти фінансових цілей, таких як максимізація прибутку та мінімізація ризику. Крім того, фінансові грошові потоки можуть бути важливими для забезпечення корпорації необхідних фінансових ресурсів для розвитку та інвестицій в нові проекти та ініціативи.

Інвестиційні грошові потоки корпорації - це кошти, що спрямовуються на здійснення інвестиційних проектів з метою отримання прибутку в майбутньому. Ці гроші використовуються для придбання матеріальних і нематеріальних активів, які можуть принести користь підприємству у майбутньому.

Інвестиційні грошові потоки можуть бути розділені на дві основні категорії: прямі інвестиції та портфельні інвестиції.

Прямі інвестиції - це грошові потоки, які корпорація вкладає в розвиток власного бізнесу, придбання нових активів, запуск нових проектів або придбання контрольного пакету акцій іншої компанії. Прямі інвестиції можуть бути досить ризиковими, оскільки корпорація не завжди може гарантувати успішний результат проекту.

Портфельні інвестиції - це грошові потоки, які вкладаються в цінні папери, акції та інші фінансові інструменти з метою отримання прибутку в майбутньому. Портфельні інвестиції зазвичай менш ризиковані, оскільки корпорація може вибрати фінансові інструменти з різними рівнями ризику і прибутковості.

Інвестиційні грошові потоки мають нерегулярний характер і можуть бути пов'язані з великими витратами на підготовку проектів та наукових досліджень, а також на закупівлю нового обладнання та технологій. Ці грошові потоки можуть бути дуже важливими для розвитку корпорації. Якщо інвестиції здійснюються правильно і успішно, вони можуть допомогти збільшити прибуток підприємства і розширити його бізнес. Однак, неправильно здійснені інвестиції можуть привести до втрати грошей і навіть до банкрутства корпорації.

Разом ці три типи грошових потоків (операційні, фінансові та інвестиційні) становлять фінансову систему компанії та впливають на її фінансовий стан та ефективність діяльності.

Грошові потоки також можуть впливати на стратегії управління ризиками корпорації в наступних аспектах:

– Грошові потоки можуть визначити, наскільки ризикована є діяльність корпорації. Наприклад, якщо компанія має стабільні грошові потоки, то вона може взяти на себе більше ризику у своїй діяльності. З іншого боку, якщо грошові потоки нестабільні, то компанія може бути більш обережною і розглядати менш ризиковані можливості.

– Грошові потоки можуть забезпечити компанії достатні ресурси для управління ризиками. Наприклад, якщо компанія має стабільні грошові потоки, вона може залучати додаткові кошти на придбання страхових полісів або інших інструментів управління ризиками.

– Грошові потоки можуть вплинути на вартість капіталу компанії. Якщо компанія має стабільні грошові потоки, то вона може отримувати доступ до капіталу за менші відсоткові ставки, оскільки вона вважається менш ризиковою для інвесторів. З іншого боку, якщо грошові потоки нестабільні, то вартість капіталу може бути вищою, оскільки інвестори вимагатимуть більш високих відсоткових ставок, щоб компенсувати ризики.

Управління грошовими потоками корпорації також пов'язане зі здійсненням стратегічних рішень. Компанії повинні приймати рішення щодо того, як витратити свої гроші, щоб забезпечити успіх бізнесу. Наприклад, компанії можуть інвестувати в дослідження та розробки для покращення своїх продуктів, розширення свого ринку або придбання інших компаній.

Отже, грошові потоки є ключовим чинником в діяльності корпорації і можуть визначати її успіх або невдачу. Компанії повинні уважно аналізувати свої грошові потоки та приймати відповідні рішення щодо інвестування, фінансування та розподілу прибутку, управління ризиками.

1.3. Оцінка грошових потоків корпорації та їх планування для досягнення фінансових цілей

Оцінка грошових потоків є важливим інструментом фінансового аналізу, який дозволяє планувати та управляти фінансовими ресурсами підприємства, а також приймати фінансові рішення, такі як розрахунок рентабельності інвестицій, визначення цін акцій, проектування бюджетів та планування фінансових стратегій.

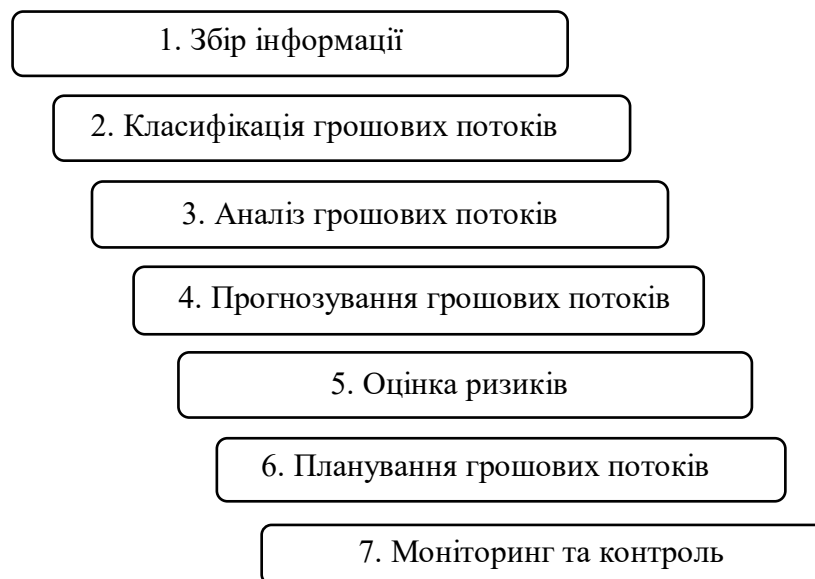

Рис. 1.1. Процес оцінки грошових потоків

Джерело: складено автором

Процес оцінки грошових потоків зазвичай включає наступні етапи, представимо за допомогою схеми на рисунку 1.1. Нижче розглянемо детальніше кожен з етапів оцінювання грошових потоків.

1. Збір інформації. Першим етапом процесу оцінки грошових потоків є збір інформації про вхідні та вихідні грошові потоки підприємства. Ця інформація може бути зібрана з фінансових звітів, бухгалтерських записів, реєстрів виплат, а також з інших джерел, таких як контракти з партнерами, відомості про інвестиції тощо.

2. Класифікація грошових потоків. На другому етапі процесу оцінки грошових потоків необхідно розділити грошові потоки на категорії, такі як

операційні, інвестиційні та фінансові. Класифікація допомагає краще зрозуміти структуру грошових потоків та ідентифікувати можливі проблемні ділянки в компанії.

3. Аналіз грошових потоків. На третьому етапі процесу оцінки грошових потоків необхідно проаналізувати грошові потоки та визначити їх розмір, тривалість, частоту та інші параметри. Це допоможе встановити, які грошові потоки є ключовими та як вони впливають на фінансовий стан підприємства.

Здійснюється розрахунок вартості грошових потоків за допомогою дисконтування грошових потоків за відповідної процентної ставки, що дозволяє оцінити поточну вартість грошових потоків з урахуванням часової вартості грошей та ризику.

4. Прогнозування грошових потоків. На четвертому етапі процесу оцінки грошових потоків необхідно побудувати прогноз грошових потоків на майбутні періоди. Це допоможе планувати розподіл фінансових ресурсів та визначати, чи необхідно здійснювати додаткові інвестиції чи ж виділяти додаткові кошти на погашення заборгованості.

Прогноз грошових потоків базується на аналізі фактичних даних та використанні методів статистичного аналізу, що дозволяє зробити реалістичні передбачення щодо майбутньої фінансової ситуації компанії. Крім того, прогноз грошових потоків дозволяє уникнути фінансових ризиків та надати необхідну інформацію для прийняття рішень з питань фінансового управління.

5. Оцінка ризиків. Після прогнозування грошових потоків необхідно оцінити можливі ризики, які можуть вплинути на реалізацію прогнозу. Ризики можуть бути фінансовими, економічними, політичними тощо. Для кожного ризику необхідно визначити його ймовірність та вплив на грошові потоки.

6. Планування грошових потоків. Наступним етапом є планування грошових потоків на основі отриманих даних та прогнозування. Під час планування необхідно визначити, які ресурси та кошти необхідні для реалізації прогнозованих грошових потоків. Важливо визначити прибуткові та витратні

статті та розробити стратегію, яка допоможе вирішити проблеми та забезпечить стабільний грошовий потік в майбутньому. Наприклад, якщо проблемою є великі витрати на матеріали та обладнання, стратегія може полягати в знаходженні нових постачальників з меншими цінами або в пошуку більш ефективних способів виробництва. Після цього здійснюється бюджетування на певний період часу.

7. Моніторинг та контроль - важливий етап в процесі оцінки та планування грошових потоків корпорації, оскільки дозволяє виявляти будь-які відхилення від планових показників та приймати відповідні заходи для їх усунення.

Загалом, процес оцінки та планування грошових потоків може залежати від багатьох факторів, таких як розмір підприємства, його вид діяльності, ступінь складності фінансових потоків тощо.

Планування грошових потоків корпорації - це процес, що передбачає визначення очікуваних грошових потоків на майбутнє, з урахуванням інформації про минулі і поточні грошові потоки, а також з урахуванням планів та стратегій розвитку корпорації. Для планування грошових потоків корпорації можна використовувати різні методики, такі як:

- Метод прямих грошових потоків (DCF) використовується для визначення поточної вартості грошових потоків компанії у майбутньому. Він заснований на принципі, що гроші, які отримуються в майбутньому, мають меншу вартість, ніж гроші, які отримуються в даний момент часу. Тому, чим далі у майбутнє, тим меншою є поточна вартість грошових потоків. Для визначення поточної вартості грошових потоків застосовують дисконтну ставку, яка відображає вартість грошей в майбутньому.

- Метод аналізу чутливості допомагає визначити, які зміни в ключових параметрах (таких як ціни на товари, обсяг продажів тощо) можуть вплинути на грошові потоки. Цей метод дозволяє корпорації оцінити, які ризики пов'язані з її інвестиційними рішеннями та як вона може реагувати на негативні зміни на ринку.

– Метод порівняльного аналізу допомагає порівняти різні проекти або інвестиційні можливості та визначити, який з них буде найбільш вигідним для корпорації. Цей метод зазвичай використовується для порівняння проектів з різними ризиками та доходами.

– Метод внутрішнього розрахунку доходності (IRR) дозволяє розрахувати, який процент доходності має мати проект, щоб його було вигідно реалізувати. Цей метод також може бути використаний для порівняння проектів з різними ризиками та доходами.

Одним з найважливіших методів планування грошових ресурсів є метод бюджетування. Бюджетування - це процес планування та контролю фінансових ресурсів, який включає в себе прогнозування доходів і витрат на певний період часу. Інші методи планування грошових потоків корпорації можуть включати у себе різні методики фінансового аналізу, моделювання грошових потоків, аналіз ризиків та створення фінансових прогнозів. Однак, бюджетування залишається основним методом планування грошових потоків, що забезпечує управління фінансами корпорації та дозволяє контролювати її діяльність відносно планів та цілей.

До основних завдань бюджетування відноситься:

- Узгодження оперативних та перспективних планів, координація дій підрозділів підприємства;
- Деталізація загальних цілей виробництва та їх доведення до центрів відповідальності;
- Контроль за виробництвом, стимулювання ефективної роботи персоналу підприємства;
- Визначення майбутніх параметрів господарської діяльності та періодичне порівняння поточних результатів з планом;
- Визначення обсягу і складу витрат, пов'язаних з діяльністю окремих структурних одиниць і підрозділів підприємства;
- Забезпечення покриття витрат фінансовими ресурсами з різних джерел.

Значення бюджетування полягає у втіленні вироблених стратегічних цілей у форму конкретних фінансових показників, забезпеченні фінансовими ресурсами закладені в виробничому плані економічні пропорції розвитку, наданні можливості визначення життєздатності проекту підприємства в умовах конкуренції та слугуванні інструментом отримання фінансової підтримки від зовнішніх інвесторів.

Отже, корпорації є основними гравцями на ринку та генераторами зайнятості, виробництва, інвестицій та інновацій. Вони є джерелом значної частини ВВП та податків до державного бюджету, що сприяє збільшенню ресурсів держави на військову сферу, для відновлення у післявоєнний період, розвитку соціальної інфраструктури, здійснення соціальних програм та інших ініціатив. Корпорації мають важливу роль у вирішенні соціально-економічних проблем, таких як безробіття, бідність, соціальна віддаленість та інші. Вони можуть сприяти розвитку малого та середнього бізнесу, а також забезпечувати доступ до нових технологій та інновацій.

Оцінювання грошових потоків дозволяє корпораціям зрозуміти, які джерела фінансування найбільш ефективні, де вони можуть зекономити гроші та як краще використовувати наявні ресурси. Це може допомогти корпораціям підвищити їхню рентабельність та стабільність фінансових результатів.

Планування грошових ресурсів дозволяє корпораціям зрозуміти, які інвестиційні проекти є найбільш перспективними для їхнього розвитку, які зусилля потрібні для досягнення мети та які ризики можуть виникнути в процесі реалізації цих проектів. Це може допомогти корпораціям використовувати свої ресурси більш ефективно та досягати кращих результатів в майбутньому.

Таким чином, оцінювання та планування грошових потоків корпорацій є важливими елементами фінансового управління, які можуть значно впливати на економічне зростання України. Корпорації, які ефективно оцінюють та планують свої грошові ресурси, можуть забезпечити фінансовий стан, а також створювати додаткові можливості для розвитку своїх бізнесів, збільшення виробництва, створення нових робочих місць та залучення нових інвесторів.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ТА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «КИЇВСТАР»

2.1. Аналіз фінансового стану

Компанія «Київстар» є однією з провідних операторів зв'язку в Україні. Компанія пропонує широкий спектр послуг зв'язку, таких як мобільний зв'язок, широкосмуговий інтернет, цифрове телебачення та інші. За даними на початок 2022 року, компанія надає послуги мобільного зв'язку та передачі даних для понад 24,4 млн клієнтів і фіксованого інтернету — більше ніж 1,1 млн абонентам.

На сьогоднішній день "Київстар" є приватним акціонерним товариством (ПрАТ), що входить до складу міжнародної групи компаній VEON Ltd. з Головним офісом у Нідерландах. Компанія є в лістингу на фондових біржах NASDAQ і EURONEXT. Інвестори VEON — це тисячі приватних власників акцій у країнах США, Європи та в усьому світі. VEON не має та ніколи не мав контролюючого або мажоритарного акціонера.

Компанія має сильну фінансову позицію, що підтверджується її рейтингами кредитоспроможності, вищими за середній рівень в Україні. «Київстар» активно розвивається та впроваджує нові технології, що дозволяє їй залишатись на передових позиціях в галузі зв'язку в Україні. Компанія першою серед операторів України повністю вдосконалила комутаційну мережу для впровадження технологій швидкісної мобільної передачі даних.

«Київстар» входить у двадцятку найбільших платників податків в Україні і є найбільшим платником податків на телекомунікаційного ринку України, забезпечивши понад 90 мільярдів гривень надходжень до держбюджету у вигляді податків та обов'язкових платежів і майже 6 мільярдів доларів США інвестицій в розвиток телекомунікаційної інфраструктури України.

Від початку нового етапу російської військової агресії у війні проти України компанія забезпечила безоплатними послугами зв'язку клієнтів мобільного та фіксованого зв'язку в Україні та за кордоном, доступом до новинних та освітніх ресурсів на платформі Київстар ТБ. За власною ініціативою «Київстар» забезпечив бонусами на мобільний зв'язок лікарів у гарячих точках воєнних дій.

«Київстар» підтримав ініціативу Президента України United24 по залученню коштів на відбудову України та виділив 300 мільйонів грн. на відновлення цифрової інфраструктури. Також, мобільний оператор вже перерахував майже 130 мільйонів гривень на гуманітарну допомогу ЗСУ, лікарням, літнім людям та постраждалим від війни. Зокрема кошти було передано до БФ Повернись живим, БФ Твоя опора, БФ Let's help, МБФ Карітас України та МБФ Українська біржа благодійності.

Основний вид економічної діяльності акціонерного товариства за КВЕД-2010: 61.20 Діяльність у сфері безпроводового електров'язку.

Доцільність проведення аналізу грошових потоків насамперед зумовлюється вагомою роллю грошових коштів у функціонуванні підприємства. Враховуючи, що з однієї сторони, будь-яке управлінське рішення пов'язане з використанням грошових коштів, з іншої – від рівня узгодженості між собою за обсягом і часом видів грошових потоків значною мірою залежить ліквідність, фінансова стійкість та майбутня ефективність діяльності підприємства, більшість менеджерів підприємств та інвесторів віддають перевагу аналізу грошових потоків над аналізом прибутків (збитків) [37].

Здійснимо аналіз балансу ПрАТ «Київстар» за останні п'ять років використовуючи методи горизонтального та вертикального аналізу. Також для проведення аналізу фінансового стану необхідним є розрахунок відносних показників ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

У таблиці А.2 (додаток А) представлено здійснений горизонтальний аналіз звіту про фінансовий стан ПрАТ «Київстар» за 2017-2021 рр.

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз балансу ПрАТ «Київстар»

	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
АКТИВ				
I. Необоротні активи	44,12%	22,20%	10,12%	7,94%
II. Оборотні активи	-27,28%	-68,43%	13,21%	32,91%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-92,52%	65,83%	-40,87%	20384,14%
ПАСИВ				
I. Власний капітал	-2,35%	-18,22%	-16,65%	9,17%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	10,00%	637,32%	177,87%	56,22%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	82,18%	5,78%	3,99%	-25,48%
БАЛАНС	14,48%	-1,67%	10,38%	10,37%

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Відносні значення відхилень за основними статтями балансу ПрАТ «Київстар» за 2017-2021 рр. представлено у таблиці 2.1. Лише у 2019 р. в порівнянні з 2018 р. баланс зменшився на 1,67%, що можна пояснити суттєвим зменшенням оборотних активів на 68,43%. Всі інші роки спостерігаємо збільшення балансу: найбільше зростання було у 2018 р. в порівнянні з 2017 р. і становило 14,48%, а в 2020 р. та 2021 р. зростання було майже на одному рівні 10,38% та 10,37% відповідно. Щодо необоротних активів, то наявна тенденція на зменшення їх зростання з 2018 до 2021 рр., так у 2018 р. зростання було 44,12%, а в 2021 р. вже тільки 7,94%. У свою чергу оборотні активи мають тенденцію до зростання з 2020 р., яке становить вже 32,91% у 2021 р. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття не мають певної тенденції протягом розглянутого періоду, суттєве їх зростання відбулось у 2021 р. і становило 20384%.

Стосовно пасиву балансу, то власний капітал зменшувався протягом 2018-2020 рр., що можна пояснити зменшенням нерозподіленого прибутку протягом цих років. Так найбільший спад нерозподіленого прибутку був у 2019 р. і становив 19,26%, як і власний капітал найбільше зменшився саме у цьому році

на 18,22%. Також варто відмітити, що зареєстрований пайовий капітал залишався без змін до 2020 р., але у 2020 р. він зменшився на 26,19% (у абсолютних показниках на 232 356 тис. грн). Додатковий капітал, емісійний дохід та резервний капітал залишались незмінними протягом 2017-2021 рр. Щодо вилученого капіталу, то до 2020 р. він дорівнював (370 398) тис. грн., але з 2020 р. цієї статті в балансі немає. Зростання власного капіталу відбулось тільки у 2021 р. в порівнянні з попереднім роком на 9,17%, що пов'язано зі зростанням нерозподіленого прибутку на 10,09% цього року.

Довгострокові зобов'язання та забезпечення зростали протягом усього розглянутого періоду, але рівномірної тенденції цього зростання немає. Так, у 2019 р. відбулось суттєве збільшення довгострокових зобов'язань на 637%, що пов'язано зі збільшенням статті балансу «Інші довгострокові зобов'язання» на 979%. У 2020 р. з'являються довгострокові кредити банків, а в 2021 р. їх зростання дорівнює 79,15%. Темп зростання зменшується з наступними роками, і в 2020 р. довгострокові зобов'язання зросли на 177,87%, а в 2021 р. вже на 56,22%.

Щодо поточних зобов'язань, то спостерігається досить позитивна тенденція до зменшення їх зростання: у 2018 р. – 82,18%, у 2019 р. – 5,78%, у 2020 р. – 3,99%. А протягом 2021 р. поточні зобов'язання вже зменшились на 25,48%, завдяки стовідсотковому зменшенню розрахунків з учасниками цього року.

У таблиці А.3 (додаток А) представлено здійснений вертикальний аналіз звіту про фінансовий стан ПрАТ «Київстар» за 2017-2021 рр.

Графічне відображення вертикального аналізу активу балансу можемо побачити на рис. 2.1. Найбільшу частину в структурі активу балансу займають необоротні активи, і ця частка має тенденцію до збільшення: у 2017 р. – 58,51%, а у 2019 р. вже 91,54%, проте у 2021 р. частка трохи зменшилась до 89,31%. Суттєву частину становлять основні засоби, частка яких збільшилась від 32,92% у 2017 р. до 54,76% у 2021 р. Нематеріальні активи також мають тенденцію до збільшення: від 18,83% у 2017 р. до 28,80% у 2021 р.

В свою чергу частка оборотних активів зменшилась з 41,47% у 2017 р. до 10,45% у 2021 р., що пов'язано зі суттєвим зменшенням частки грошових коштів та їх еквівалентів у активі балансу, так у 2017 р. ця частка становила 24,98%, а в 2021 р. вже тільки 5,95%. Щодо необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, то вони становлять зовсім незначну частку в активах балансу, але ця частка зросла від 0,02% у 2017 р. до 0,243%, зростання відбулось саме протягом 2021 р.

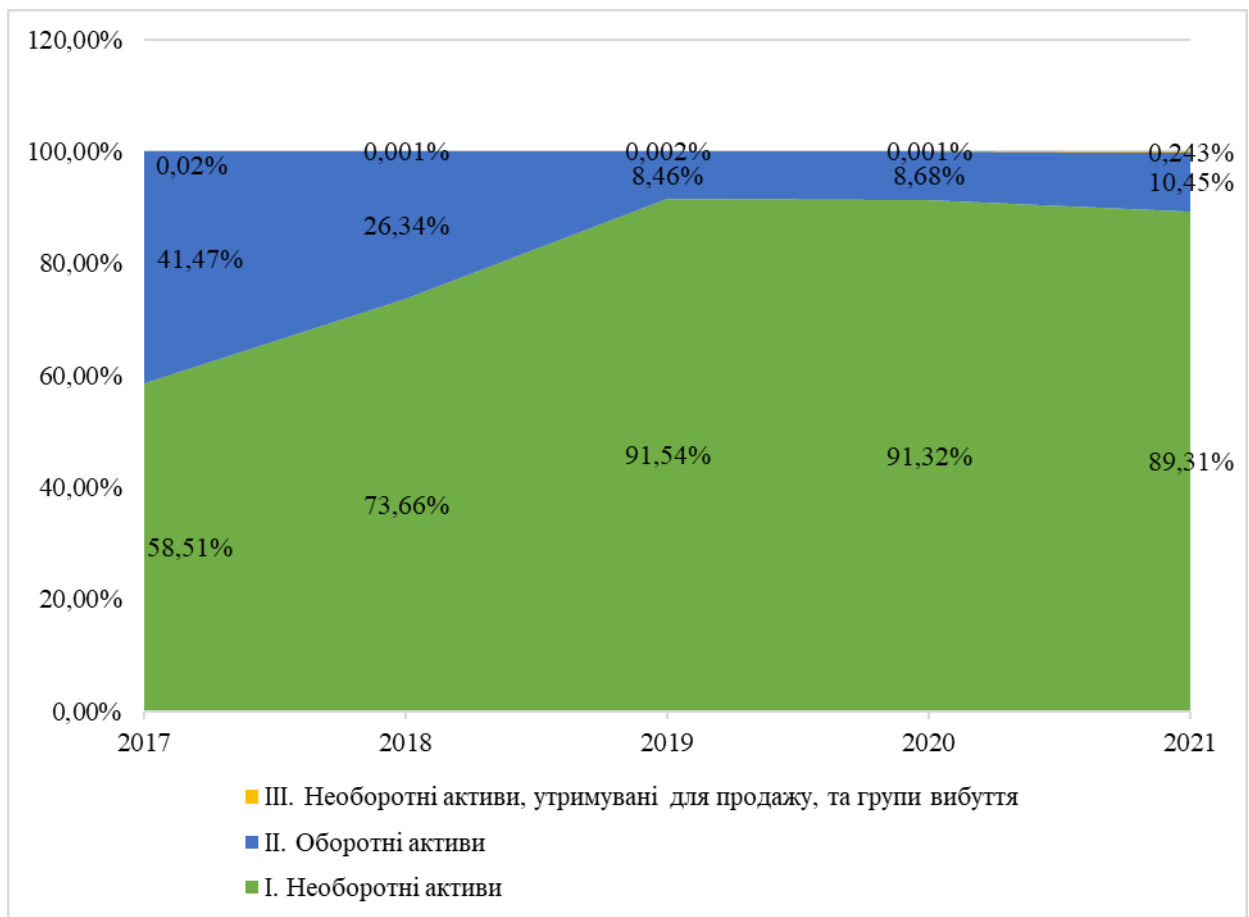

Рис. 2.1. Вертикальний аналіз активу балансу

Джерело: складено автором на основі звітності [25].

Графічне відображення вертикального аналізу пасиву балансу можемо побачити на рис. 2.2. У структурі пасиву балансу помітна тенденція до зменшення частки власного капіталу з 78,86% у 2017 р. до 41,78% у 2021 р., що пояснюється, як і зазначали вже вище, зменшенням частки нерозподіленого прибутку з 74,68% до 38,28% протягом розглянутого періоду часу. Зменшилась також частка зареєстрованого капіталу з 4,08% у 2017 р. до 2,20% у 2021 р.

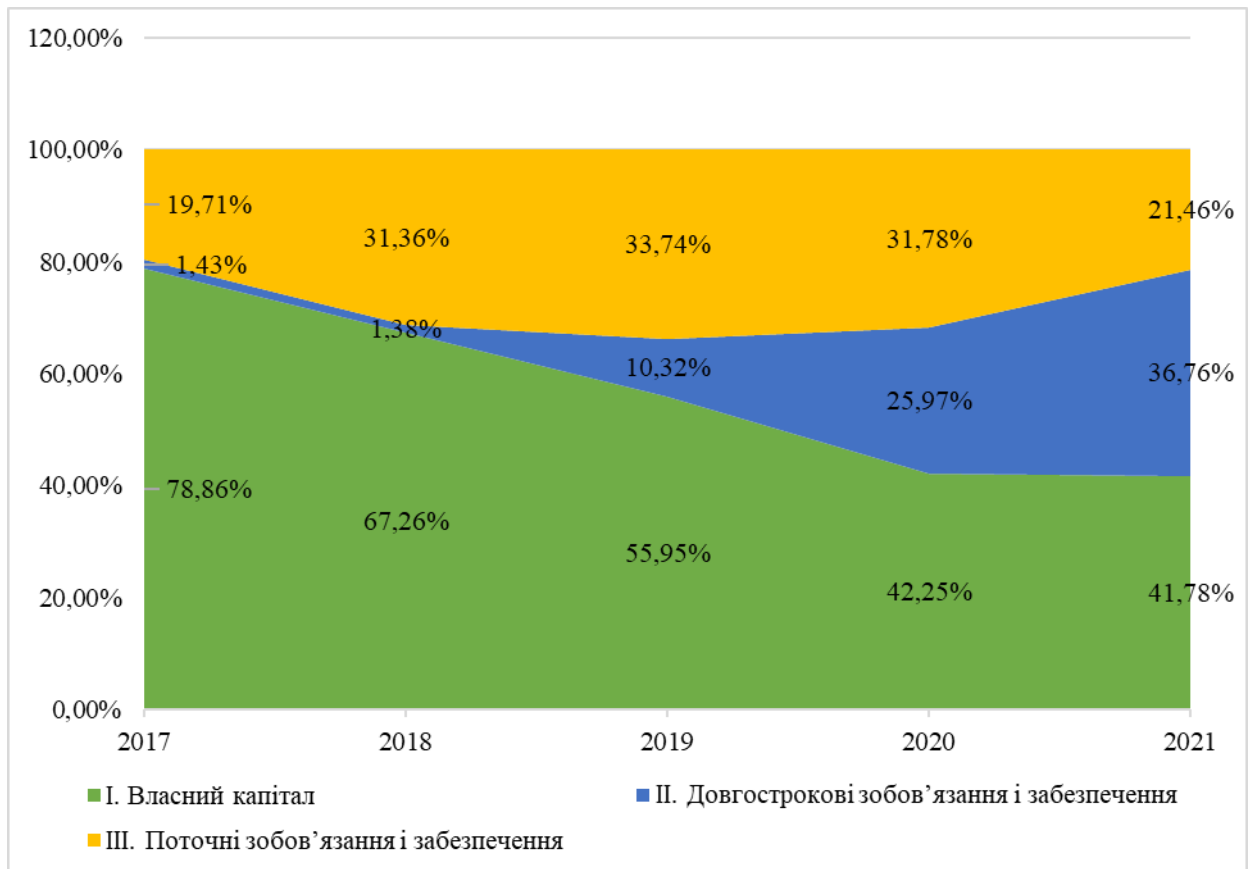

Рис. 2.2. Вертикальний аналіз пасиву балансу

Джерело: складено автором на основі звітності [25].

Протягом 2017-2021 рр. суттєво збільшили свою частку довгострокові зобов'язання та забезпечення з 1,43% до 36,76%, завдяки появі частки довгострокових кредитів банків (14,33% у 2020 р. та 23,27% у 2021 р.) та збільшенням частки інших довгострокових зобов'язань (з 0,8% у 2017 р. до 12,35% у 2021 р.).

Поточні зобов'язання та забезпечення не зазнали суттєвих змін протягом цих років. У 2017 р. їх частка становила 19,71%, найбільшого значення набула у 2019 р. – 33,74%, а в 2021 р. – вже 21,46%. З 2017 р. по 2020 р. зростала частка розрахунків з учасниками, але у 2021 р. ця стаття пасиву балансу відсутня.

Здійснимо розрахунок відносних показників ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності.

Аналіз ліквідності (табл. 2.2) необхідний для того, щоб визначити чи в змозі компанія вчасно й в повному обсязі забезпечувати виконання своїх боргових зобов'язань перед всіма контрагентами.

Таблиця 2.2

Показники ліквідності ПрАТ «Київстар»

		Формула	2017	2018	2019	2020	2021
1	Коефіцієнт поточної ліквідності	1195/1695	2,104	0,840	0,251	0,273	0,487
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	(1195-1100)/1695	2,093	0,832	0,243	0,267	0,481
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1165/1695	1,268	0,687	0,128	0,156	0,277

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності ПрАТ «Київстар» значно знизилися протягом 2017-2021 років, що може вказувати на проблеми управління грошовими потоками компанії та може мати негативний вплив на її фінансовий стан в майбутньому. Однак за коефіцієнтом абсолютної ліквідності (нормативне значення якого повинно бути не менше 0,2) компанія готова покрити свої короткострокові боргові зобов'язання за рахунок абсолютних ліквідних активів.

Аналіз фінансової стійкості (табл. 2.3) дає змогу оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами. Власні обігові кошти – це оборотні активи, які фінансуються за рахунок власного капіталу і довгострокових зобов'язань. Даний показник має тенденцію до зменшення, що може свідчити про нездатність платити поточні борги та неможливість розширювати виробництво.

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами у 2017 році становив 0,525, що є непоганим результатом, оскільки корпорація має достатньо власних коштів для покриття своїх оборотних активів. Проте в 2021 році цей коефіцієнт знизився до -1,054, що свідчить про зменшення власних коштів та зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування. Це може бути ознакою фінансової нестабільності компанії.

Таблиця 2.3

Показники фінансової стійкості ПрАТ «Київстар»

		Формула	2017	2018	2019	2020	2021
1	Власні обігові кошти (ВОК)	1195-1695	4729197	-1248889	-6184170	-6240263	-3282056
2	Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	ВОК/1195	0,525	-0,191	-2,989	-2,664	-1,054
3	Маневреність робочого капіталу	1100/ВОК	0,011	-0,049	-0,011	-0,008	-0,011
4	Коефіцієнт фінансової незалежності	1495/1900	0,789	0,673	0,559	0,422	0,418
5	Коефіцієнт маневреності ВОК	ВОК/1495	0,276	-0,075	-0,452	-0,547	-0,264
6	Коефіцієнт фінансової стабільності	1495/(1595+1695+1700)	3,731	2,055	1,270	0,732	0,718
7	Показник фінансового левериджу	1595/1495	0,018	0,020	0,184	0,615	0,880
8	Коефіцієнт фінансової стійкості	1495+1595/1900	0,803	0,686	0,663	0,682	0,785

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Показник маневреності робочого капіталу у 2017 році становив 0,011, що є низьким результатом, оскільки корпорація має обмежену здатність перетворити свої оборотні активи на гроші для покриття своїх короткострокових зобов'язань. За період з 2017 р. до 2021 року цей показник зменшився до -0,011, це свідчить про те, що компанія стала менш ліквідною та може мати проблеми зі забезпеченням своєї діяльності необхідними фінансовими ресурсами, може потребувати додаткових заходів для покращення фінансової стійкості.

Коефіцієнт фінансової незалежності показує, яка частка активів корпорації фінансується за рахунок власних коштів. У 2017 році цей коефіцієнт дорівнює 0,789, що є досить високим показником – компанія має стійку фінансову базу. Однак у 2021 році коефіцієнт знизився до 0,418, що може свідчити про зменшення фінансової незалежності компанії, залежність від зовнішніх джерел фінансування та зростання ризику фінансових проблем.

Коефіцієнт маневреності ВОК показує, наскільки легко компанія може виробляти грошові потоки зі своїх операційних активів. У 2021 році коефіцієнт

став негативним (-0,264), що може свідчити про проблеми в операційній діяльності компанії та складність у генерації грошових потоків.

Коефіцієнт фінансової стабільності відображає здатність компанії забезпечити своєчасні виплати зобов'язань та показує ризик невиконання зобов'язань. За період з 2017 по 2021 рр., коефіцієнт фінансової стабільності ПрАТ «Київстар» значно знизився з 3,731 до 0,718. Це може свідчити про зменшення ліквідності компанії та зростання ризику невиконання зобов'язань.

Показник фінансового левериджу відображає ступінь використання позичених коштів в діяльності компанії. Цей показник збільшився з 0,018 до 0,880 за розглянутий період, що вказує на збільшення використання позичених коштів та зростання ризику фінансових зобов'язань компанії.

Фінансова стійкість ПрАТ «Київстар» знизилася протягом розглянутого періоду, причиною чого є збільшення довгострокових зобов'язань корпорації.

Аналіз ділової активності (табл. 2.4) здійснюється за системою показників, що характеризують найважливіші сторони діяльності підприємства.

Таблиця 2.4

Показники ділової активності ПрАТ «Київстар»

		Формула	2017	2018	2019	2020	2021
1	Оборотність активів, ресурсовіддача, коефіцієнт трансформації	$2000/1300$	0,786	0,767	0,911	0,927	0,958
2	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$2000/(1125+1130+1135+1155)$	13,482	19,146	26,421	30,323	25,980
3	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$2000/1695$	3,988	2,445	2,699	2,918	4,465
4	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$2000/1495$	0,997	1,140	1,627	2,195	2,293

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

За період з 2017 р. до 2021 р. оборотність активів у ПрАТ «Київстар» зростає з 0,786 до 0,958, що свідчить про покращення ефективності використання активів

компанією. Це може бути результатом покращення управління запасами, збільшення оборотності боргів та збільшення продуктивності працівників.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості визначає скільки разів за певний період обернулась дебіторська заборгованість компанії. Збільшення цього коефіцієнту з 13,482 у 2017 році до 25,980 у 2021 році свідчить про те, що компанія змогла покращити управління дебіторською заборгованістю та збільшити швидкість обертання заборгованості, що позитивно впливає на її ліквідність та фінансові результати.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості вказує скільки разів за певний період компанія здійснила оплату кредиторської заборгованості. За розглянутий проміжок часу коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зріс з 3,988 у 2017 році до 4,465 у 2021 році. Таким чином, компанія збільшує швидкість оплати своїх зобов'язань перед кредиторами, що впливає на її фінансову стійкість.

Чим вищий коефіцієнт оборотності власного капіталу, тим більше прибутку компанія може отримати на кожну одиницю свого власного капіталу. Оскільки значення цього коефіцієнта зросло з 0,997 у 2017 р. до 2,293 у 2021 р., можна зробити висновок про покращення ефективності використання власного капіталу компанією.

Аналіз рентабельності (табл. 2.5) необхідний для визначення рівня прибутковості підприємства та оцінки ефективності діяльності підприємства.

За даними про рентабельність активів та власного капіталу можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ "Київстар" за останні 5 років покращувався. Значення рентабельності активів збільшилося з 0,285 в 2017 році до 0,378 в 2021 році, що свідчить про те, що компанія стала ефективнішою у використанні своїх активів. Рентабельність власного капіталу також зросла з 0,361 в 2017 році до 0,906 в 2021 році, а отже, компанія здатна забезпечити високу прибутковість для своїх власників.

Рентабельність виробничих фондів незначно, але все ж зросла з 0,312 у 2017 році до 0,325 у 2021 році. Це свідчить про позитивні зміни в ефективності використання матеріальних та технічних ресурсів корпорацією.

Таблиця 2.5

Показники рентабельності ПрАТ «Київстар»

		Формула	2017	2018	2019	2020	2021
1	Рентабельність активів	$2350/1300$	0,285	0,275	0,365	0,382	0,378
2	Рентабельність власного капіталу	$2350/1495$	0,361	0,409	0,653	0,905	0,906
3	Рентабельність виробничих фондів	$2350/(1011+1100)$	0,312	0,313	0,327	0,332	0,325
4	Рентабельність реалізованої продукції	$\frac{2000-(2050+2130+2150)}{2000}$	1,632	1,576	1,500	1,486	1,486
5	Рентабельність витрат	$\frac{2000-(2050+2130+2150)}{(2050+2130+2150)}$	-2,583	-2,737	-3,001	-3,059	-3,056
6	Коефіцієнт реінвестування	$1420/2350$	2,620	2,315	1,430	1,004	1,012

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

З іншого боку, рентабельність реалізованої продукції, що відображає ефективність управління виробництвом та збутом продукції, зменшилась з 1,632 у 2017 році до 1,486 у 2021 році. Це може бути пов'язано зі зростанням витрат на збут продукції та інших витрат.

Рентабельність витрат - це показник, що визначає ефективність використання коштів компанії на виробничі процеси. Рентабельність витрат ПрАТ «Київстар» знижувалась з -2,583 в 2017 році до -3,056 в 2021 році. Це означає, що компанія не змогла забезпечити достатній рівень прибутковості витрат протягом останніх п'яти років.

Коефіцієнт реінвестування визначає ефективність використання прибутку компанією на інвестування в розвиток бізнесу. Цей коефіцієнт знижувався з 2,620 в 2017 році до 1,012 в 2021 році, що свідчить про те, що компанія змогла заробити менше прибутку від своїх інвестицій в останні роки.

Отже, на основі коефіцієнтного аналізу можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ «Київстар» за останні п'ять років є нестабільним.

Спостерігається зменшення власних коштів та зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування, що підтверджується і здійсненими горизонтальним та вертикальними аналізами – значно збільшились довгострокові зобов'язання та зменшився власний капітал компанії. Корпорація стала менш ліквідною та може мати проблеми зі забезпеченням своєї діяльності необхідними фінансовими ресурсами у майбутньому.

2.2. Аналіз динаміки та структури грошових потоків

На основі Звіту про фінансові результати за 2017-2021 рр. було здійснено горизонтальний та вертикальний аналізи, які у повному обсязі представлені у таблиці Б.2 та таблиці Б.3 (додаток Б).

Відносні значення відхилень за основними статтями звіту про фінансові результати ПрАТ «Київстар» за 2017-2021 рр. представлено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Горизонтальний аналіз звіту про фінансові результати

	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
Чистий дохід від реалізації продукції	11,70%	16,76%	12,42%	14,05%
Валовий: прибуток	16,94%	27,65%	13,86%	14,30%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	20,24%	33,19%	21,96%	13,63%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	11,57%	27,28%	18,43%	10,95%
Чистий фінансовий результат: прибуток	10,38%	30,71%	15,48%	9,26%

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Чистий дохід від реалізації продукції має тенденцію до зростання протягом розглянутого періоду часу, і найбільше зростання було у 2019 р. – 16,76%. Валовий прибуток найбільшого зростання набув теж у 2019 р. – 27,65%, але з наступними роками темп зростання зменшився, так у 2020 р. зростання вже було 13,86%, а в 2021 р. – 14,3%. Щодо прибутку від операційної діяльності, прибутку до оподаткування та чистого прибутку, то можемо відповідно спостерігати

аналогічну ситуацію. Якщо порівнювати 2018 та 2021 рр., то зростання чистого прибутку було вже меншим: у 2018 р. воно становило 10,38%, а в 2021 р. – 9,26%.

Таблиця 2.7

Вертикальний аналіз звіту про фінансові результати

	2017	2018	2019	2020	2021
Валовий: прибуток	56,96%	59,63%	65,19%	66,03%	66,18%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	39,00%	41,98%	47,89%	51,95%	51,76%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	43,75%	43,70%	47,64%	50,19%	48,83%
Чистий фінансовий результат: прибуток	36,27%	35,84%	40,13%	41,22%	39,49%

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

При здійсненні вертикального аналізу звіту про фінансові результати (табл. 2.7) за 100% було прийнято чистий дохід від реалізації. Частка валового прибутку протягом розглянутого періоду має позитивну тенденцію до збільшення: від 56,96% у 2017 р. до 66,18% у 2021 р. В свою чергу суттєво зросла і частка операційного прибутку, так у 2017 р. вона складала 39%, а в 2021 р. вже 51,76%. Це пов'язано зі зменшенням частки собівартості продукції та адміністративних витрат. Вже з меншим темпом, але зросли також і частка прибутку до оподаткування (від 43,75% у 2017 р. до 48,83% у 2021 р.), і частка чистого прибутку (від 36,27% у 2017 р. до 39,49% у 2021 р.).

Отже, на основі здійснених горизонтального та вертикального аналізів звіту про фінансові результати можна зробити висновок про покращення фінансової ситуації ПрАТ «Київстар» протягом 2017-2021 рр. Зростання частки прибутку до оподаткування та чистого прибутку свідчить про те, що компанія ефективно управляє своїми податковими платежами та іншими витратами, а також показує позитивний фінансовий результат в цілому, що свідчить про ефективне управління компанією та підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Необхідно безпосередньо провести аналіз грошових потоків ПрАТ «Київстар». В таблиці 2.8 представлено динаміку чистих грошових потоків

корпорації за 2017-2021 рр. Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) представлено в таблиці В.1 (додаток В).

Таблиця 2.8

Динаміка чистих грошових потоків за 2017-2021 рр.

Показники руху грошових коштів	Абсолютне значення, тис. грн.					Відносне відхилення			
	2017	2018	2019	2020	2021	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
Чистий рух коштів за видами діяльності:									
операційна	8 994 066	8 925 985	12 176 992	14 504 388	15 917 429	-0,76%	36,42%	19,11%	9,74%
інвестиційна	-4 410 878	-4 448 534	-3 392 472	-4 955 863	-4 521 135	0,85%	-23,74%	46,08%	-8,77%
фінансова	-2 572 278	-4 546 656	-12 524 615	-9 389 985	-10 939 602	76,76%	175,47%	-25,03%	16,50%
Загальний чистий рух грошових коштів	2 010 910	-69 205	-3 740 095	158 540	456 692	-103,44%	5304,37%	-104,24%	188,06%

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

За даними таблиці можна зробити висновок, що корпорація протягом 2018-2019 рр. мала складну фінансову ситуацію, оскільки загальний чистий рух грошових коштів за ці періоди був від'ємний. Але з 2020 р. можемо спостерігати налагодження ситуації. Протягом 2017-2021 рр. компанія мала більше витрат, ніж надходжень за інвестиційною та фінансовою діяльностями. Як бачимо, чистий рух грошових коштів був постійно від'ємний як для інвестиційної, так і для фінансової діяльності. При цьому витрати від фінансової діяльності постійно зростали, головним чином через сплату дивідендів.

Найбільше грошових надходжень було отримано від операційної діяльності у 2021 р., але варто відмітити, що найбільшого зростання чистого руху грошових коштів за операційною діяльністю було досягнуто у 2019 р. в порівнянні з попереднім роком – аж 36,42%. Наступні роки зростання зберігалось, але вже з меншим темпом – 19,11% у 2020 р. та 9,74% у 2021 р.

Для більш детального аналізу та виявлення причин зміни обсягу грошових потоків необхідно зробити аналіз динаміки та структури грошових надходжень і витрат підприємства, що представлені у фінансовій звітності ПрАТ «Київстар» у Звіті про рух грошових коштів.

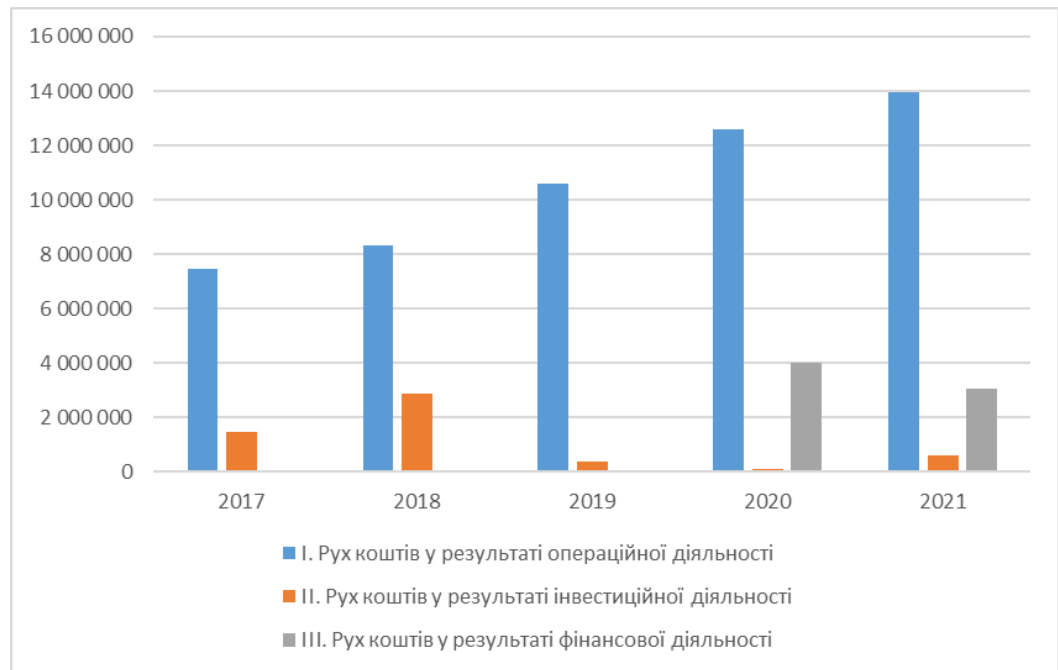

Рис. 2.3. Надходження грошових коштів за видами діяльності протягом 2017-2021 рр.

Джерело: складено автором на основі звітності [25].

На рис. 2.3 наведено динаміку надходжень грошових коштів корпорації у розрізі видів діяльності. Як бачимо, основну частину складають надходження від операційної діяльності, що свідчить про пріоритетність цього виду грошового потоку. Їх частка від усіх надходжень у 2017 р. становила 83,6%. Але попри їх суттєве зростання протягом 2017-2021 рр. (у 2021 р. зростання було 87% в порівнянні з 2017 р.), частка надходжень від операційної діяльності зменшилась до 79,24% у 2021 р.

В той час як у 2020 р. з'явилися надходження від фінансової діяльності (а саме за статтею «Отримання позик»), і їх частка становила майже 24% цього року від усіх надходжень, а в 2021 р. вже 17,46%. До 2020 р. корпорація не отримувала надходжень від наданих позичок та інших фінансових операцій.

Щодо надходжень від інвестиційної діяльності, то вони суттєво зменшились протягом 2018-2020 рр. (так зменшення відбулось майже на 97% у 2020 р. в порівнянні з 2018 роком). Протягом цього періоду значно зменшились надходження від відсотків (у 2018 р. їх частка була 4,88%, а в 2021 р. всього

0,29%) та інші надходження (у 2018 р. їх частка була аж 14,79%, аз 2019 р. вони взагалі відсутні). В 2021 р. можемо спостерігати вже зростання надходжень від інвестиційної діяльності, що в першу чергу пов'язано зі зростанням надходжень від реалізації необоротних активів. Але загалом доходи від інвестиційної діяльності, не перекривають потреби корпорації в інвестиційному капіталі, (як бачимо з табл. 2.8 чистий рух грошових коштів за інвестиційною діяльністю від'ємний протягом 2017-2021 рр.).

Графічне відображення надходжень за видами діяльності можемо побачити на рис. 2.4.

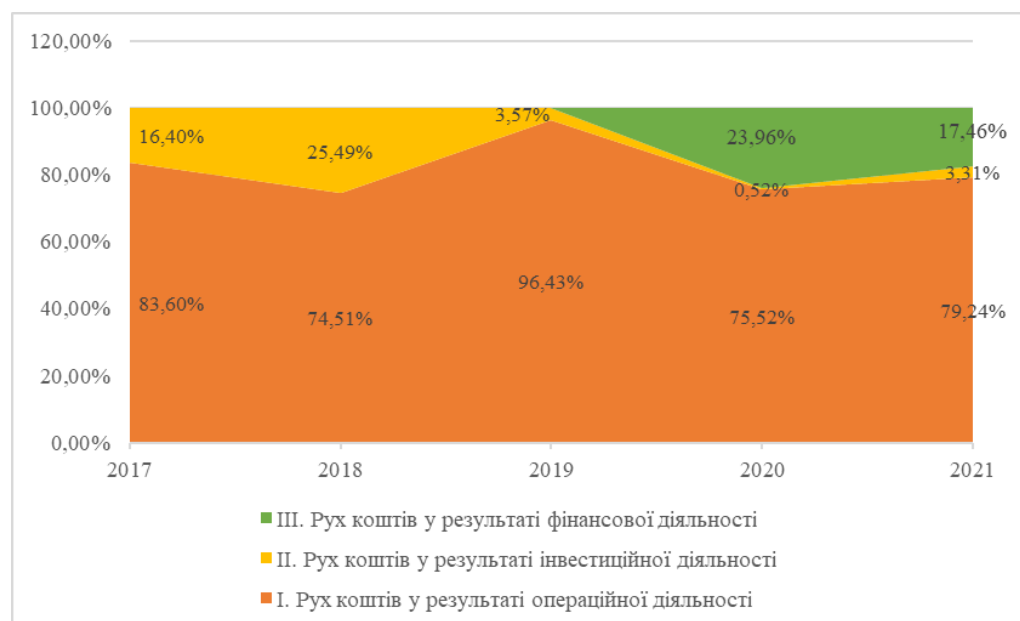

Рис. 2.4. Вертикальний аналіз надходжень грошових коштів за видами діяльності протягом 2017-2021 рр.

Джерело: складено автором на основі звітності [25].

Отже, основним джерелом надходжень ПрАТ «Київстар» є кошти від реалізації продукції.

Розглянемо детальніше динаміку та структуру витрат за видами діяльності. В таблиці 2.9 представлено елементи операційних витрат протягом 2017-2021 рр. Загалом операційні витрати зростали протягом розглянутого періоду, і варто відмітити, що збільшувався і темп їх зростання. Так, у 2018 році зростання було 2,64%, а в 2021 р. – аж 14,5%. Окрім інших операційних витрат, найбільшу

частину становлять амортизаційні витрати, і їх частка зростала з кожним роком: у 2021 р. частка від усіх операційних витрат становила 31,53%, в той час як у 2017 р. – 20,73%. А ось найбільший темп зростання амортизаційних витрат був у 2019 р. – 38,30%, і з наступними роками темп зростання зменшувався (у 2021 р. – 10,94%).

Таблиця 2.9

Елементи операційних витрат протягом 2017-2021 рр.

	Відносне відхилення				Питома вага, %				
	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020	2017	2018	2019	2020	2021
Матеріальні затрати	0,53%	-61,14%	44,96%	-55,57%	2,62%	2,56%	0,95%	1,32%	0,51%
Витрати на оплату праці	17,45%	21,55%	20,42%	18,32%	9,13%	10,45%	12,09%	13,98%	14,45%
Відрахування на соціальні заходи	0,00%	27,39%	28,07%	25,30%	1,76%	1,71%	2,08%	2,56%	2,80%
Амортизація	1,28%	38,30%	25,91%	10,94%	20,73%	20,45%	26,92%	32,54%	31,53%
Інші операційні витрати	0,62%	-6,05%	-10,85%	17,07%	66,11%	64,82%	57,96%	49,60%	50,72%
Всього	2,64%	5,06%	4,17%	14,50%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Наступною значною категорією операційних витрат є витрати на оплату праці – 14,45% у 2021 р. Щодо темпу їх зростання, він залишався досить високим та рівномірним протягом цих років: 17,45% у 2018 р. та 18,32% у 2021 р. Суттєво зменшились матеріальні затрати, їх частка у 2017 р. становила 2,62%, а в 2021 р. вже тільки 0,51% від усіх операційних витрат. Тенденції до рівномірного зростання або спадання немає, оскільки у 2019 р. матеріальні затрати суттєво зменшились (на 61,14%), зросли у 2020 р. (на 44,96%) та повторно зменшились у 2021 р. (на 55,57%). Частка відрахувань на соціальні заходи залишається практично на одному рівні протягом розглянутих років: від 1,76% у 2017 р. зросла до 2,8% у 2021 р. Щодо інших операційних витрат, їх частка зменшилась від 66,11% у 2017 р. до 50,72% у 2021 р.

Щодо інвестиційних витрат, то їх кількість змінювалась нерівномірно. Так, у 2018 р. вони зросли на 24% і досягли максимального значення, а в 2019 р.

зменшились на 48%, наступного року знову зросли на 33% і залишались на тому ж рівні і протягом 2021 р. Основна стаття інвестиційних витрат – це придбання необоротних активів. Загалом можна побачити покращення інвестиційної активності підприємства.

Фінансові витрачання постійно зростали протягом 2017-2021 рр. і головним чином через сплату дивідендів. Найбільше зростання сплати дивідендів відбулось у 2019 р. і становило 169% у порівнянні з попереднім роком. У 2019 р. до фінансових витрат додалися інші платежі, та у 2021 р. ще погашення позик.

Загалом зростання витрат звісно негативно впливає на діяльність корпорації та її прибутковість.

2.3. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків та аналітична довідка про стан та ефективність формування грошових потоків

Необхідно провести коефіцієнтний аналіз для того, щоб краще оцінити організацію грошових потоків корпорації. Такий аналіз дозволяє оцінити якість управління грошовими ресурсами, а також виявити слабкі та сильні сторони діяльності компанії.

У таблиці 2.10 представлено розрахунок показників ефективності грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР» за 2017-2021 рр. При визначенні показника ефективності грошових потоків позитивною тенденцією буде вважатись його постійне зростання протягом всього періоду.

Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності збільшився з 0,457 у 2017 р. до 0,560 у 2021 р. Це свідчить про те, що компанія в 2021 р. змогла забезпечити більший обсяг грошових коштів в результаті своєї операційної діяльності порівняно з 2017 р. Тобто збільшилась кількість чистих надходжень грошових коштів на одиницю активів.

Однак, коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності, що вказує який обсяг грошових потоків компанії генерується з кожної

одиниці грошових коштів, витрачених на операційну діяльність, зменшився з 1,350 у 2017 р. до 1,077 у 2021 р. Компанія витрачає більше грошових коштів на операційну діяльність у порівнянні зі збільшенням грошових коштів, які вона отримує.

Таблиця 2.10

Коефіцієнти ефективності грошових потоків

	Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності	0,457	0,383	0,494	0,564	0,560
2	Коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності	1,350	1,114	1,141	1,115	1,077
3	Коефіцієнт ефективності сукупного потоку грошових коштів	0,104	-0,003	-0,133	0,005	0,014
4	Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу	1,595	1,012	1,338	1,541	2,122
5	Коефіцієнт реінвестування	-2,193	64,281	0,907	-31,259	-9,900

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Таким чином, ПрАТ «КІЇВСТАР» протягом 2017-2021 рр. забезпечила збільшення грошових коштів в результаті своєї операційної діяльності, але варто звернути увагу на ефективність витрат.

Коефіцієнт ефективності сукупного потоку грошових коштів у 2018 та 2019 рр. мав від'ємні значення тому, що у ці роки спостерігався від'ємний грошовий потік. Показник зменшився з 0,104 у 2017 році до -0,133 у 2019 році та становив 0,014 у 2021 році, що свідчить про те, що компанія не ефективно генерує грошові потоки зі своїх діяльностей. Таке зниження коефіцієнту може бути сигналом до зниження рентабельності діяльності компанії, недостатньої ефективності управління грошовими потоками та іншими факторами.

Як позитивний сигнал можна розглядати збільшення коефіцієнту відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми

боргу (у 2017 р. становив 1,595, а в 2021 р. – 2,122), оскільки компанія має достатньо грошових потоків для покриття своїх боргів.

Щодо коефіцієнту реінвестування, він відображає співвідношення заробітку компанії, який інвестується знову в компанію, до загального заробітку. За даними, коефіцієнт реінвестування у 2017 р. становив -2,193, що свідчить про втрату прибутку компанією, а в 2021 р. він зменшився до -9,900. Проте, у 2018 році цей показник склав 64,281, що свідчить про значний ріст прибутку компанії та підвищення інвестиційної активності того року.

Отже, на підставі аналізу показників ефективності грошових потоків можна зробити висновок, що стан грошових коштів ПрАТ «КИЇВСТАР» не є стабільним протягом 2017-2021 рр. Зокрема, падіння коефіцієнта ефективності сукупного потоку грошових коштів та зменшення коефіцієнта реінвестування свідчать про необхідність поліпшення стратегії управління фінансами компанії. Проте, підвищення коефіцієнта відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу вказує, що компанія має достатньо грошових потоків для погашення своїх зобов'язань.

В таблиці 2.11 наведено показники рентабельності грошових потоків корпорації.

Коефіцієнт рентабельності позитивного грошового потоку зменшився з 0,74 в 2017 році до 0,66 в 2021 році. А отже, компанія стала менш прибутковою протягом останніх років.

Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку зменшився з 3,081 у 2017 році до -98,807 у 2018 році, а потім збільшився до 24,694 у 2021 році. Такий значний спад і підйом можуть свідчити про серйозні фінансові труднощі, які компанія зазнала в 2018 році, але змогла їх подолати в наступні роки.

Коефіцієнт рентабельності середнього залишку грошових коштів зменшився з 0,693 у 2017 році до 0,641 у 2021 році означає, що компанія зменшує обсяги залишку грошових коштів на рахунках, однак ці зміни незначні і показник залишався досить стабільним протягом 2017-2021 рр.

Таблиця 2.11

Коефіцієнти рентабельності грошових потоків

	Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	Коефіцієнт рентабельності позитивного грошового потоку	0,74	0,68	0,81	0,75	0,66
2	Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку	3,081	-98,807	-2,390	65,107	24,694
3	Коефіцієнт рентабельності середнього залишку грошових коштів	0,693	0,611	0,812	0,620	0,641
4	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності	0,390	0,420	0,479	0,520	0,518
5	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від інвестиційної діяльності	-3,009	-1,559	-8,634	-57,221	-7,766
6	Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від фінансової діяльності				-2,355	-3,561

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Підвищення ефективності операційної діяльності виражає коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності, який збільшився з 0,390 у 2017 році до 0,518 у 2021 році.

Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від інвестиційної діяльності значно зменшився з -3,009 у 2017 році до -57,221 у 2020 році, а потім підвищився до -7,766 у 2021 році. Це може свідчити про те, що компанія зробила значні інвестиції протягом розглянутих років, що можуть бути пов'язані з розвитком нових продуктів або послуг, розширенням бізнесу або іншими інвестиційними проектами. Збільшення цього показника у 2021 році може свідчити про те, що компанія скоротила свої інвестиції в порівнянні з попередніми роками, або що її інвестиційні проекти не приносять такого рівня прибутку, який очікувався.

Протягом 2017-2019 рр. були відсутні надходження від фінансової діяльності, а отже, неможливо розрахувати коефіцієнт рентабельності грошового потоку від фінансової діяльності. Зменшення цього показника з -2,355 у 2020 році до -3,561 у 2021 році може свідчити про зростання витрат, пов'язаних з

фінансовими операціями, або про зменшення доходів від таких операцій. Це може бути пов'язано зі змінами в ринковій ситуації, змінами умов кредитування або іншими факторами, що впливають на фінансову діяльність компанії.

Коефіцієнти генерування грошових потоків за аналізований період представлено у таблиці 2.12.

Таблиця 2.12

Коефіцієнти генерування грошових потоків

	Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	Коефіцієнт генерування грошового потоку сукупними активами	0,454	0,480	0,446	0,647	0,620
2	Коефіцієнт генерування грошового потоку власним капіталом	0,522	0,669	0,804	1,459	1,413
3	Коефіцієнт покриття доходу грошовим потоком	0,523	0,587	0,494	0,665	0,616
4	Коефіцієнт генерування грошового потоку зобов'язаннями	1,585	1,268	1,209	1,768	2,346

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

За всіма коефіцієнтами генерування грошових потоків бачимо динаміку до їх зростання. Отже, за останні роки ПрАТ «КІЇВСТАР» покращила ефективність використання своїх активів та власних коштів для генерації грошових потоків, однак збільшення коефіцієнта генерування грошового потоку зобов'язаннями свідчить про збільшення залежності компанії від зовнішніх джерел фінансування.

Проаналізувати ліквідність грошових потоків ПрАТ «КІЇВСТАР» протягом 2017-2021 рр. можна за даними таблиці 2.13.

Коефіцієнт ліквідності сукупного грошового потоку збільшився з 0,462 у 2017 році до 0,531 у 2021 році. Це означає, що загальний грошовий потік компанії зріс, що є позитивним фактором.

Коефіцієнт ліквідності операційного грошового потоку також збільшився з 0,687 у 2017 році до 0,996 у 2021 році, що може бути пов'язано зі збільшенням прибутку від операційної діяльності.

Таблиця 2.13

Коефіцієнти ліквідності грошових потоків

	Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	Коефіцієнт ліквідності сукупного грошового потоку	0,462	0,486	0,392	0,543	0,531
2	Коефіцієнт ліквідності операційного грошового потоку (поточної ліквідності)	0,687	0,746	0,904	1,028	0,996
3	Коефіцієнт ліквідності інвестиційного грошового потоку	0,249	0,391	0,104	0,017	0,114
4	Коефіцієнт ліквідності фінансового грошового потоку	0,000	0,000	0,000	0,298	0,219

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Коефіцієнт ліквідності інвестиційного грошового потоку зменшився з 0,249 у 2017 році до 0,114 у 2021 році. До зменшення ліквідності призвело зниження обсягу інвестиційної діяльності компанії.

Коефіцієнт ліквідності фінансового грошового потоку у 2021 році становить 0,219, що нижче в порівнянні з 2020 роком (0,298). Однак, слід зазначити, що до 2020 року не було надходжень від фінансової діяльності, що може означати складнощі компанії у залученні фінансування.

Отже, коефіцієнти ліквідності сукупного та операційного грошових потоків показують покращення фінансового стану компанії, проте коефіцієнти ліквідності інвестиційного та фінансового грошових потоків знизилися, що може свідчити про складнощі у фінансуванні інвестиційної та фінансової діяльності компанії.

Можна зробити наступний висновок: проведений аналіз ПрАТ «КИЇВСТАР» показав, що протягом останніх 5-ти років стан грошових потоків не є стабільним та необхідно покращувати стратегії управління фінансами. Компанія має достатньо грошових потоків для погашення своїх зобов'язань, однак спостерігається збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Зростає ефективність використання активів та власних коштів корпорації для генерації грошових потоків, але можуть виникати складнощі у фінансуванні інвестиційної та фінансової діяльності компанії.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЇ ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ КОРПОРАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «КИЇВСТАР»

3.1. Оцінка факторів впливу на ефективність формування грошових потоків

Існують різні фактори, що впливають на діяльність будь-якої корпорації, і їх вплив можна оцінити засобами статистики. Для цього можна скористатись побудовою та аналізом відповідної математичної моделі. У випадку багатофакторних моделей або явищ, корисними будуть методи множинного кореляційно-регресійного аналізу, що дозволяють вивчити та кількісно оцінити зв'язки між утворюючими модель факторами, в тому числі внутрішні та зовнішні, і встановити закономірності функціонування та тенденції розвитку досліджуваної результативної ознаки [35].

Системи регресійних рівнянь є найпоширенішими економетричними моделями, які використовуються для аналізу та прогнозування конкретних економічних процесів за допомогою статистичної інформації. Оптимізаційні моделі дозволяють знаходити найбільш ефективний спосіб використання обмежених ресурсів для досягнення мети у виробництві, розподілі або споживанні серед безлічі можливих варіантів [53].

Оцінка факторів впливу на ефективність формування грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР» здійснено за допомогою кореляційно-регресійного аналізу та побудови економіко-математичної моделі.

Завданням кореляційно-регресійного аналізу є побудова та аналіз економіко-математичної моделі рівняння регресії, що відображає залежність результативної ознаки від кількох факторних ознак і дає оцінку міри щільності зв'язку [60].

Проведемо аналіз оцінки впливу наступних факторів на ефективність формування грошових коштів ПрАТ «КІЇВСТАР»: чистий прибуток (x1); дебіторська заборгованість сукупна (x2); дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги (x3); кредиторська заборгованість сукупна (x4); кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги (x5); власний капітал (x6); запаси (x7); оборотні активи (x8); собівартість (x9); чистий дохід (x10).

Дана модель може бути використана для прогнозування грошових коштів корпорації, які забезпечують формування стабільного грошового потоку.

Дані для побудови моделі впливу фінансових показників на обсяг грошових коштів ПрАТ «КІЇВСТАР» за 2017-2021 рр. наведено у таблиці Д.1 (додаток Д).

Першим кроком при побудові моделі є встановлення тісноти лінійного зв'язку між змінними – кореляційний аналіз, який виконано за допомогою інструменту кореляція пакету аналізу MS Excel. Його проведення необхідно для того, щоб виявити мультиколінеарність (лінійну залежність між двома або більше факторними змінними) та усунути ті показники, що мають тісний зв'язок.

Кореляційну матрицю впливу фінансових показників на обсяг грошових коштів ПрАТ «КІЇВСТАР» представлено на рис.3.1.

	Залишок грошових коштів	Чистий прибуток	Дебіторська заборгованість сукупна	Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Кредиторська заборгованість сукупна	Кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Власний капітал	Запаси	Оборотні активи	Собівартість	Чистий дохід
Залишок грошових коштів	1,000										
Чистий прибуток	-0,871	1,000									
Дебіторська заборгованість сукупна	0,719	-0,521	1,000								
Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	0,783	-0,651	0,986	1,000							
Кредиторська заборгованість сукупна	-0,379	0,180	-0,915	-0,856	1,000						
Кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги	0,277	0,170	0,691	0,562	-0,774	1,000					
Власний капітал	0,926	-0,951	0,664	0,763	-0,332	0,049	1,000				
Запаси	0,090	-0,487	-0,451	-0,299	0,676	-0,915	0,325	1,000			
Оборотні активи	0,961	-0,858	0,849	0,907	-0,578	0,352	0,904	-0,028	1,000		
Собівартість	0,574	-0,896	0,182	0,346	0,099	-0,554	0,736	0,741	0,576	1,000	
Чистий дохід	-0,801	0,989	-0,445	-0,587	0,121	0,276	-0,898	-0,550	-0,802	-0,948	1,000

Рис. 3.1. Матриця коефіцієнтів кореляції початкової моделі

Джерело: розраховано автором

Коефіцієнт кореляції – це показник, що оцінює тісноту лінійного зв'язку між ознаками. Він може приймати значення від (-1) до (+1). Знак «-» показує, що зв'язок зворотний, «+» - прямий. Чим ближче коефіцієнт до 1, тим тісніше лінійний зв'язок.

Аналіз наведених коефіцієнтів кореляції на рис. 3.1 свідчить про те, що існує тісний зв'язок між сукупною дебіторською заборгованістю (x3) та дебіторською заборгованістю за товари роботи та послуги (x4) – прямий зв'язок; сукупною дебіторською заборгованістю (x3) та сукупною кредиторською заборгованістю (x4) – зворотний зв'язок; чистим прибутком (x1) та власним капіталом (x6) – зворотний зв'язок; чистим прибутком (x1) та чистим доходом (x10) – прямий зв'язок; дебіторською заборгованістю за товари роботи та послуги (x4) та оборотними активами (x8) – прямий зв'язок; кредиторською заборгованістю за товари, роботу, послуги (x5) та запасами (x7) – зворотний зв'язок; власним капіталом (x6) та оборотними активами (x8) – прямий зв'язок; собівартістю (x9) та чистим доходом (x10) – зворотний зв'язок.

З метою усунення тісних зв'язків між факторними змінними виключимо з моделі наступні фактори: сукупна дебіторська та кредиторська заборгованості, кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги, власний капітал, запаси, оборотні активи та чистий дохід.

На наступному етапі побудуємо регресійну модель з тими факторами, що залишились: чистий прибуток (x1); дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги (x3); собівартість (x9).

На рис. 3.2 наведено матрицю коефіцієнтів кореляції для нової економіко-математичної моделі.

При проведенні регресійного аналізу побудуємо модель, яка у загальному вигляді записується наступним чином:

$$y = x_0 + a_1 * x_1 + a_2 * x_2 + \dots + a_n * x_n \quad (3.1)$$

де, y – залежна змінна;

x1, xn – незалежні змінні;

a0, an – коефіцієнти регресії.

	Залишок грошових коштів	Чистий прибуток	Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Собівартість
Залишок грошових коштів	1,000			
Чистий прибуток	-0,631	1,000		
Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	0,571	-0,845	1,000	
Собівартість	-0,539	0,400	-0,042	1,000

Рис. 3.2. Матриця коефіцієнтів кореляції нової моделі

Джерело: розраховано автором

Регресійний аналіз впливу факторів на обсяги залишку грошових коштів ПрАТ «КИЇВСТАР» з метою оцінки ефективності формування грошових потоків проведено за допомогою інструменту «Регресія» пакету аналізу даних MS Excel.

Результати проведеного регресійного аналізу за аналізований період представлені на рис. 3.3. За даними цього аналізу необхідно побудувати рівняння регресії для оцінки впливу даних факторів на формування грошових коштів корпорації.

<i>Регрессионная статистика</i>						
Множественный R	0,988826743					
R-квадрат	0,977778327					
Нормированный R-квадрат	0,911113308					
Стандартная ошибка	658526,4113					
Наблюдения	5					
<i>Дисперсионный анализ</i>						
	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Значимость F</i>	
Регрессия	3	1,90814E+13	6,36046E+12	14,66703748	0,189095688	
Остаток	1	4,33657E+11	4,33657E+11			
Итого	4	1,9515E+13				
	<i>Коэффициенты</i>	<i>Стандартная ошибка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значение</i>	<i>Нижние 95%</i>	<i>Верхние 95%</i>
Y-пересечение	-1519562,724	4178642,923	-0,363649814	0,77795792	-54614255,23	51575129,78
3387067	-2,027433155	0,59235962	-3,422639028	0,180965506	-9,554075769	5,499209459
1357765	-1,233544448	3,028694353	-0,407285881	0,753773624	-39,71675498	37,24966609
-8699457	-2,836385345	1,135867672	-2,497108964	0,242491997	-17,26895254	11,59618185

Рис. 3.3. Результати регресійного аналізу впливу факторних змінних на обсяг грошових коштів підприємства

Джерело: розраховано автором

Перевірка даної моделі на встановлення тісноти взаємозв'язку між факторними ознаками показує, що між усіма факторними ознаками відсутній

тісний зв'язок. Тому дана модель може бути використана для оцінки ефективності формування грошових коштів.

Оцінка параметрів регресії моделі проведена методом найменших квадратів. Коефіцієнт детермінації R-квадрат дорівнює 0,978, що означає, що 97,8% зміни залежної змінної пояснюються незалежними змінними у моделі. Нормований R-квадрат дорівнює 0,911, що є досить високим значенням і свідчить про адекватність та якість моделі.

Отже, в результаті проведення кореляційно-регресійного аналізу рівняння регресії має наступний вигляд:

$$Y = -1519562,724 - 2,027 * X1 - 1,234 * X3 - 2,836 * X9$$

де, Y - обсяг залишків грошових коштів;

X1 - чистий прибуток (x1);

X3 - дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги;

X9 – собівартість.

За побудованою моделлю бачимо, що зв'язок між чистим прибутком, дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги та за собівартістю є оберненим. Збільшення кожної незалежної змінної на одиницю призведе до зменшення обсягу залишків грошових коштів на відповідний коефіцієнт, який вказаний в рівнянні.

Залежність між обсягом залишків грошових коштів та чистим прибутком, дебіторською заборгованістю за товари, роботу, послуги та собівартістю є досить сильною, і модель регресії може бути використана для прогнозування обсягу залишків грошових коштів на основі вказаних незалежних змінних.

Проте, необхідно звернути увагу на значення стандартної помилки, яка досить велика, що може вказувати на те, що модель може давати неточні прогнози.

З огляду на результати дисперсійного аналізу, можна побачити, що регресія є статистично незначущою на рівні значимості 0,05 (р-значення для регресії більше за 0,05).

При оцінці коефіцієнтів, видно, що нижні та верхні межі довірчого інтервалу для коефіцієнтів Y -пересічення та третьої незалежної змінної містять значення, які можуть бути великими за модулем. Це може вказувати на нестабільність моделі, або на те, що ці змінні можуть не мати значущого впливу на залежну змінну.

Отже, хоча модель має досить високу якість та адекватність, необхідно бути обережним при інтерпретації результатів та прогнозуванні на основі цієї моделі.

Оскільки взаємозв'язок між змінними є оберненим, для збільшення обсягів грошових коштів та покращення ефективності формування грошових потоків корпорації ПрАТ "Київстар" можна зробити наступні рекомендації:

- Знизити рівень дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги. Це можливо за допомогою поліпшення системи кредитування та стягнення боргів, впровадження більш ефективних методів моніторингу платіжної дисципліни та зниження строків кредитування. Можна здійснювати перевірки кредитоспроможності потенційних партнерів, забезпечувати вчасне виконання договірних зобов'язань та знижувати кількість відстрочок платежу.

- Знизити собівартість можливо за допомогою оптимізації виробничих процесів, використання більш ефективних технологій та матеріалів, зниження витрат на оплату праці та введення автоматизованих систем управління. Це не тільки може зменшити собівартість та сприятиме збільшенню прибутку, а також зменшить дебіторську заборгованість, оскільки покращить якість та швидкість виконання замовлень.

- Збільшення чистого прибутку може бути досягнуто шляхом збільшення обсягів продажу та вдосконалення стратегії ціноутворення. Крім того, компанія може розглянути можливість залучення додаткових інвестицій або зменшення витрат на неефективні напрямки діяльності.

Узагальнюючи, для збільшення обсягів грошових коштів та покращення ефективності формування грошових потоків корпорації ПрАТ «Київстар» слід зосередитися на зменшенні дебіторської заборгованості, зниженні собівартості виробництва та збільшенні чистого прибутку компанії.

3.2. Планування та прогнозування грошових потоків

До основних методів планування грошових потоків корпорації можна віднести наступні:

- нормативний метод;
- розрахунково-аналітичний метод;
- метод оптимізації фінансових рішень;
- фінансове моделювання [33, с. 47].

Фінансове моделювання є методом управління грошовими потоками, який передбачає прогнозування та планування фінансових показників на основі кількісної оцінки взаємозв'язків між ними та факторами, які на них впливають. Цей взаємозв'язок виражається за допомогою фінансово-математичної моделі, яка є максимально наближеною до реального життя математичною інтерпретацією фінансових процесів. У цій моделі описуються фактори, що характеризують структуру та основні закономірності формування грошових потоків за допомогою математичних символів та методів, таких як рівняння, нерівності, функції та графіки. [31, с. 47].

Фінансове моделювання стає надзвичайно важливим у випадках, коли зменшується можливість доступу до зовнішнього фінансування, а також при збільшенні ризиків втрати ліквідності внаслідок значних обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості [13, с. 168].

За допомогою відносних показників, що розраховані на основі вихідних даних з таблиці 3.1 за 2017-2021 рр. проведемо розрахунок показників ефективності грошових потоків ПрАТ «Київстар».

Таблиця 3.1

Вихідні дані для розрахунку показників ефективності грошових потоків

Показник	Позначення	Значення за рік, тис. грн.				
		2017	2018	2019	2020	2021
Грошові кошти	ГК	5 429 918	5 360 713	1 056 593	1 339 380	1 773 866
Поточні зобов'язання	ПЗ	4 283 062	7 802 735	8 253 461	8 582 966	6 395 810
Сукупний додатний грошовий потік	СДГП	8 938 781	11 190 173	11 005 179	16 642 857	17 598 879
Сукупний витратний грошовий потік	СВГП	19 334 296	23 019 817	28 047 860	30 647 771	33 115 770
ЧГП сукупний	ЧГП	2 010 910	-69 205	-3 740 095	158 540	456 692
Виплата за позиками	ВП	0	0	0	0	-124 655
Виплата дивідендів	ВД	-2 572 278	-4 546 656	-12 233 420	-12 987 406	-13 328 637
Зміна залишків матеріальних оборотних активів (запасів)	З	-865	12 013	4 367	-14 696	-13 979
Чистий прибуток	ЧП	6 194 679	6 837 961	8 938 154	10 322 053	11 277 387
Чистий дохід	ЧД	17 078 988	19 077 607	22 274 923	25 041 947	28 560 023
ЧГП від операційної діяльності	ЧГПод	8 994 066	8 925 985	12 176 992	14 504 388	15 917 429
Дебіторська заборгованість	ДЗ	1 357 557	1 021 343	848 066	827 840	1 104 850
Кредиторська заборгованість	КЗ	3 609 525	6 909 578	6 897 246	6 981 009	4 596 266

Джерело: складено та розраховано автором на основі звітності [25].

Для проведення фінансового моделювання в управлінні грошовими потоками використаємо розроблену модель оптимізації грошових потоків «OCF-модель» (optimization cash flows). Це мультиплікативна модель з методом розширення факторної системи аналізу ефективності грошових потоків [21, с. 44].

Необхідно використати наступні показники для оцінки ефективності управління грошовими потоками, які представлені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Основні показники ефективності грошових потоків ПрАТ «Київстар»

Показник	Формула	Значення за рік, тис. грн.				
		2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	ЧГП / СВГП	0,104	-0,003	-0,133	0,005	0,014
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	ЧГПод/ (ВП+ВД+З)	-3,495	-1,968	-0,996	-1,116	-1,182
Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку	ЧП/ЧГП	3,081	-98,807	-2,390	65,107	24,694
Коефіцієнт рентабельності грошових коштів отриманих	ЧП/СДГП	0,693	0,611	0,812	0,620	0,641
Коефіцієнт рентабельності грошових коштів витрачених	ЧП/СВГП	0,320	0,297	0,319	0,337	0,341
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	(ЧД*2)/ (ДЗп.р.+ДЗк.р)	9,605	16,039	23,831	29,885	29,555
Коефіцієнт ліквідності сукупного грошового потоку	СДГП/СВГП	0,462	0,486	0,392	0,543	0,531

Джерело: розраховано автором

Оскільки ефективність грошових потоків залежить від вище розрахованих показників, тоді їх вплив на показник ефективності грошових потоків можна виразити наступною формулою [60, с. 340]:

$$E(OCF) = K_{лікв} * K_{еф} * K_{д} * K_{рчгп} * K_{ргко} * K_{ргкв} * K_{одз} \quad (3.2)$$

де, $K_{лікв}$ – коефіцієнт ліквідності грошового потоку;

$K_{еф}$ – коефіцієнт ефективності грошового потоку;

$K_{д}$ – коефіцієнт достатності чистого грошового потоку;

$K_{рчгп}$ – коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку;

$K_{ргко}$ – коефіцієнт рентабельності грошових коштів отриманих;

$K_{ргкв}$ – коефіцієнт рентабельності грошових коштів витрачених;

$K_{одз}$ – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості.

Використаємо дану «OCF-модель» для оцінки ефективності грошових потоків ПрАТ «Київстар» за 2017-2021 рр. (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Коефіцієнт ефективності грошових потоків ПрАТ «Київстар»

Показник	Значення за роки				
	2017	2018	2019	2020	2021
Коефіцієнт ефективності грошових потоків E(OCF)	-1,104	-0,827	-0,768	-1,274	-1,380

Джерело: розраховано автором

Регресійний аналіз дозволяє проводити перспективну оцінку на майбутнє. Один зі способів обчислення регресійного аналізу – це використання статистичної функції ТЕНДЕНЦІЯ для масиву даних в Excel. Застосуємо її для нашої ситуації для розрахунку прогнозних значень коефіцієнту ефективності грошових потоків на наступні три роки, результат представлено у таблиці 3.4 та графічне відображення на рис. 3.4.

Таблиця 3.4

Прогнозні значення коефіцієнту ефективності грошових потоків

Показник	Фактичні значення					Прогнозні значення		
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Коефіцієнт ефективності грошових потоків E(OCF)	-1,104	-0,827	-0,768	-1,274	-1,380	-1,370	-1,469	-1,569

Джерело: розраховано автором

Навіть попри зростання коефіцієнту ефективності грошових потоків з 2017 по 2019 рр., значення цього коефіцієнту залишалось від'ємним та зменшувалось протягом 2020 та 2021 рр. Тенденція до зниження спостерігається і на майбутні періоди.

Аналіз ефективності грошових потоків за формулою (3.2) дозволяє отримати важливу інформацію про фінансовий стан компанії та її потенційну здатність до розвитку і вирішення фінансових проблем.

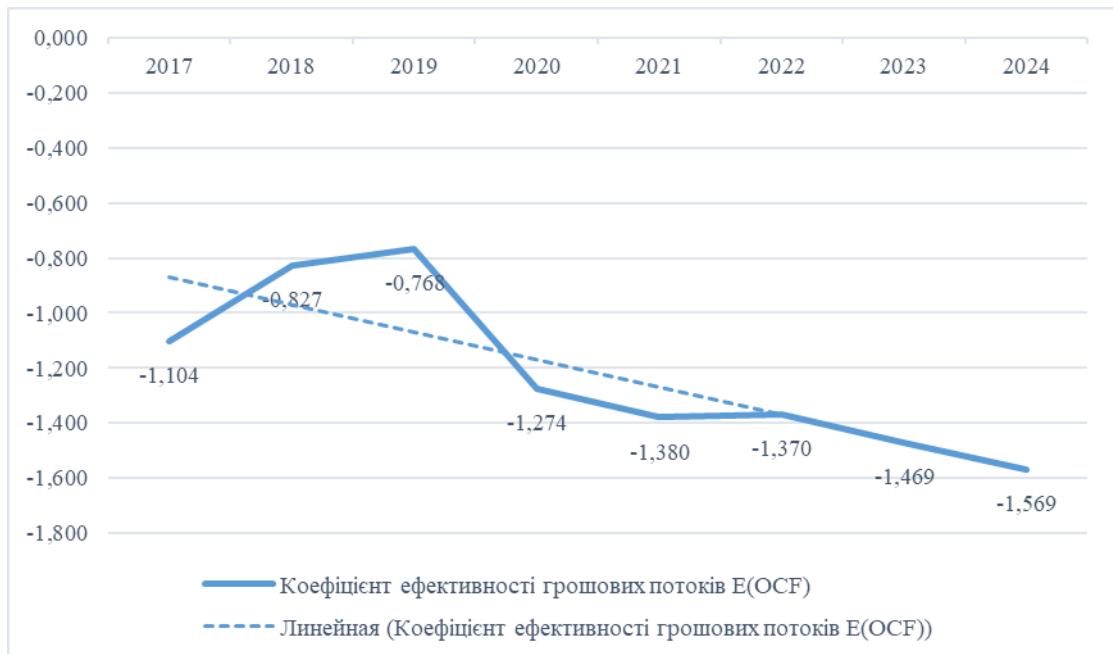

Рис. 3.4. Фактичні та прогнозні значення коефіцієнту ефективності грошових потоків

Джерело: складено автором

Зокрема, негативні показники достатності та рентабельності чистого грошового потоку відображають відсутність необхідних ресурсів для оплати зобов'язань та втрати прибутку, що має негативний вплив на загальну ефективність грошових потоків компанії. Це може бути зв'язано з великими інвестиціями або високими витратами на розробку нових продуктів. Одночасно з цим зростання коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості може свідчити про те, що компанія зменшує кількість заборгованості та покращує управління своїми ресурсами. Позитивні зміни коефіцієнтів рентабельності та ліквідності вказують на здатність компанії виконувати свої зобов'язання та отримувати достатній прибуток, що сприяє загальній ефективності грошових потоків (табл. 3.2).

Однак в цілому, на основі аналізу показника E(OCF) та прогнозних значень на наступні роки ПрАТ "Київстар", можна зробити висновок про необхідність вдосконалення управління фінансовими ресурсами та оптимізації витрат, щоб забезпечити стійкий розвиток компанії у майбутньому.

3.3. Обґрунтування вибору заходів, що забезпечують зростання грошових потоків

Розглянемо детальніше які заходи можна запропонувати для зростання грошових потоків ПрАТ «КІЇВСТАР».

Розширення асортименту послуг у сфері телекомунікацій може значно збільшити грошові потоки, оскільки нові послуги допоможуть залучити нових користувачів та збільшити задоволеність та лояльність поточних клієнтів, а відповідно і збільшити свої прибутки та конкурентоспроможність на ринку. Для забезпечення успіху розширення асортименту послуг необхідно здійснювати аналіз потреб ринку та визначити ті послуги, які найбільше підходять для потреб користувачів та які дозволять забезпечити підвищення задоволеності клієнтів та збільшення прибутку компанії. Також важливо забезпечити якісне обслуговування клієнтів та розвинути маркетингову стратегію, що дозволить ефективно просувати нові послуги та залучати нових клієнтів.

Це може бути зроблено на кількох рівнях. Компанія може запропонувати нові послуги зв'язку, такі як розширення сфери безкоштовних дзвінків в різні країни світу, що є особливо актуально в умовах війни в країні та виїзду значної частини населення закордон. Створення нових пакетів цифрового телебачення, що дозволять користувачам отримувати доступ до більшої кількості каналів, включаючи преміальні канали. Хмарні сервіси для підприємств та користувачів, такі як зберігання даних та інші послуги, що дозволяють зберігати, обробляти та ділитися інформацією в онлайн-режимі.

Покращення якості послуг є одним з ключових факторів для збільшення грошових потоків компанії. Один з ключових підходів - це забезпечення швидкого та стабільного зв'язку для клієнтів, що може бути досягнуто за допомогою розвитку мережі, збільшення пропускної здатності та використання сучасних технологій зв'язку, таких як 5G. Крім того, компанія може покращити якість послуг шляхом зменшення часу відповіді на запити клієнтів та забезпечення якісного обслуговування клієнтів. Для цього можна

використовувати автоматизовані системи підтримки клієнтів, такі як чат-боти та системи швидкого відповіді на запити.

Важливий розвиток програмного забезпечення та забезпечення безпеки від хакерських атак. Для цього можна використовувати різні методи, такі як аудит програмного забезпечення, тестування на проникнення та навчання працівників з безпеки.

Одним з варіантів не тільки покращення якості послуг, а й розширення асортименту є пропозиція інноваційних послуг та продуктів. Наприклад, розробка та запуск нових сервісів в області віртуальної реальності та інших сучасних технологій, таких як блокчейн технології.

Усі ці заходи можуть допомогти ПрАТ "КИЇВСТАР" збільшити грошові потоки, оскільки вони забезпечують клієнтам високу якість послуг та збільшують рівень задоволення клієнтів, що призводить до збільшення лояльності клієнтів та зниження рівня відтоку клієнтів. Відповідно це позитивно відобразиться на фінансових показниках компанії, таких як прибуток, витрати та чистий дохід. Крім того, покращення якості послуг може збільшити конкурентоспроможність компанії на ринку телекомунікацій та забезпечити розвиток бізнесу в майбутньому.

ПрАТ "КИЇВСТАР" є провідним оператором мобільного зв'язку в Україні і має значний досвід у сфері телекомунікацій. Однак, у зв'язку зі зростанням конкуренції в цій галузі, компанія повинна постійно шукати нові можливості для збільшення грошових потоків. Важливий розвиток нових ринків, і в цьому контексті можна розглядати такі можливості:

– Ринок Інтернету речей (IoT), який постійно зростає, і прогнозується, що до 2025 року кількість підключених пристроїв досягне 75 мільярдів. Розвиток інфраструктури IoT дозволить компанії стати провайдером послуг з підключення побутової техніки (наприклад, холодильників, пральних машин, систем опалення та кондиціонування повітря) та інших пристроїв до Інтернету. Це може бути вигідно як для домашніх користувачів, так і для підприємств, що займаються IoT-технологіями.

– Ринок хмарних послуг також постійно зростає, і багато компаній переходять на цей вид послуг для зберігання та обробки даних. Розвиток хмарних послуг дозволить компанії отримувати стабільний грошовий потік від клієнтів, які звертаються до неї для зберігання своїх даних. Наприклад, можна надавати послугу зі зберігання та обробки фото- та відеоматеріалів, що дозволить користувачам зберігати свої знімки та відео у безпечному місці та отримувати до них доступ з будь-якого пристрою.

– Ринок міжнародних телекомунікаційних послуг, який дозволить компанії працювати з клієнтами за межами України. Можливо надавати послуги роумінгу для своїх користувачів, які перебувають за межами України. Також компанія може працювати з міжнародними партнерами та надавати послуги з міжнародного зв'язку для підприємств, що мають бізнес у різних країнах світу.

Розвиток партнерських відносин є важливим заходом для компанії, оскільки він дозволяє збільшити грошові потоки шляхом розширення клієнтської бази та реалізації нових послуг. Одним з варіантів є співпраця з іншими компаніями, які мають схожу або доповнюючу діяльність. Наприклад, компанія може співпрацювати з виробниками смартфонів та планшетів, щоб пропонувати спеціальні умови підключення до мобільного зв'язку для покупців їх продукції. Також можуть бути укладені угоди з провайдерами послуг зі зберігання даних, хмарними сервісами, або з іншими компаніями з метою взаємовигідного підвищення клієнтської лояльності.

Ще одним варіантом розвитку партнерських відносин є співпраця зі стартапами, які розробляють нові продукти та послуги в галузі телекомунікацій. Такі стартапи можуть бути зацікавлені в співпраці з ПрАТ "КИЇВСТАР", оскільки компанія має значну клієнтську базу та досвід у розвитку телекомунікаційних послуг. У межах такої співпраці можуть бути створені спільні продукти або пакети послуг, що будуть цікаві для клієнтів обох компаній.

Можна розглядати партнерство зі страховими компаніями, щоб пропонувати клієнтам додаткові послуги страхування. Наприклад, компанія

може запропонувати страхування мобільного телефону в разі його крадіжки або пошкодження, що буде привабливою пропозицією для багатьох клієнтів.

Важливою складовою успішної стратегії розвитку партнерських відносин є взаємовигідність для обох сторін. Таким чином, ПрАТ "КИЇВСТАР" може запропонувати своїм партнерам додаткові переваги, такі як знижки на послуги компанії або пріоритетний доступ до нових технологій та рішень.

В цілому, розвиток партнерських відносин є важливим заходом для збільшення грошових потоків компанії, а також для підвищення лояльності клієнтів та розширення спектру послуг.

Наступною важливою стратегією для збільшення грошових потоків є зменшення власне витрат корпорації. Одним із способів є оптимізація мережі, тобто знизити витрати на технічне обслуговування та утримання мережі. Для цього можна використовувати інтелектуальні аналітичні інструменти, що допоможуть зрозуміти, які зони мережі є найбільш навантаженими, і які області можуть бути зменшені або оптимізовані для зниження витрат.

Іншим способом зменшення витрат може бути збільшення ефективності праці. Використання автоматизованих систем для обробки даних, що допоможуть зменшити час, який працівники витрачають на виконання рутинних завдань. Також компанія може використовувати програмне забезпечення для зменшення кількості помилок, які роблять працівники, що допоможе зменшити витрати на відшкодування цих помилок.

Зменшення витрат на матеріали і обладнання. Наприклад, перехід на використання більш енергоефективного обладнання, яке буде споживати менше електроенергії та зменшувати витрати на електроенергію.

Загалом, комбінація цих заходів може допомогти ПрАТ "КИЇВСТАР" забезпечити зростання своїх грошових потоків. Важливо врахувати потреби та очікування клієнтів, розвивати нові технології та постійно вдосконалювати свої послуги, щоб зберегти лідерство на ринку та стабільний розвиток компанії в умовах зростаючої конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дає можливість сформулювати наступні висновки.

1. Корпорації є основними гравцями на ринку та генераторами зайнятості, виробництва, інвестицій та інновацій. Вони є джерелом значної частини ВВП та податків до державного бюджету, що сприяє збільшенню ресурсів держави на військову сферу, для відновлення у післявоєнний період, розвитку соціальної інфраструктури, здійснення соціальних програм та інших ініціатив.

У Господарському кодексі України запропоновано трактування корпорації як договірне об'єднання, створене на основі поєднання виробничих, наукових і комерційних інтересів підприємств, що об'єдналися, з делегуванням ними повноважень централізованого регулювання діяльності кожного з учасників органам управління корпорації. В Україні внаслідок ринкових трансформацій розповсюджені акціонерні товариства.

2. Грошові потоки можна визначити як сукупність розподілених у часі надходжень і виплат коштів, які генеруються його господарською діяльністю, рух яких пов'язаний з фактором часу, ризику, ліквідності та простору.

Основними типами грошових потоків є операційні (відображають грошові рухи, пов'язані з її основною діяльністю), інвестиційні (спрямовуються на здійснення інвестиційних проектів) та фінансові (пов'язані з управлінням фінансами компанії). Операційні грошові потоки є найважливішими для корпорації, оскільки вони відображають її основний дохід та витрати.

Грошові потоки є ключовим чинником в діяльності корпорації і можуть визначати її успіх або невдачу. Компанії повинні уважно аналізувати свої грошові потоки та приймати відповідні рішення щодо інвестування, фінансування та розподілу прибутку, управління ризиками.

3. Оцінювання грошових потоків дозволяє корпораціям зрозуміти, які джерела фінансування найбільш ефективні та як краще використовувати наявні ресурси, що відповідно впливає на рентабельність та стабільність фінансових результатів.

Процес оцінки грошових потоків зазвичай включає наступні етапи: збір інформації, класифікація грошових потоків, аналіз грошових потоків, прогнозування грошових потоків, оцінка ризиків, планування грошових потоків, моніторинг та контроль.

Планування грошових ресурсів дозволяє корпораціям зрозуміти, які інвестиційні проекти є найбільш перспективними для їхнього розвитку, які зусилля потрібні для досягнення мети та які ризики можуть виникнути в процесі реалізації цих проектів. Це може допомогти корпораціям використовувати свої ресурси більш ефективно та досягати кращих результатів в майбутньому.

Планування грошових потоків передбачає визначення очікуваних грошових потоків на майбутнє, з урахуванням інформації про минулі і поточні грошові потоки, а також з урахуванням планів та стратегій розвитку корпорації.

4. ПрАТ «Київстар» є однією з провідних операторів зв'язку в Україні. Компанія пропонує широкий спектр послуг зв'язку, таких як мобільний зв'язок, широкосмуговий інтернет, цифрове телебачення та інші.

На основі коефіцієнтного аналізу можна зробити висновок, що фінансовий стан ПрАТ «Київстар» за останні п'ять років є нестабільним. Спостерігається зменшення власних коштів та зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування, що підтверджується і здійсненими горизонтальним та вертикальними аналізами – значно збільшились довгострокові зобов'язання та зменшився власний капітал компанії. Корпорація стала менш ліквідною та може мати проблеми зі забезпеченням своєї діяльності необхідними фінансовими ресурсами у майбутньому.

5. Здійснено горизонтальний та вертикальний аналіз звіту про фінансові результати. За результатами якого, зростання частки прибутку до оподаткування та чистого прибутку свідчить про те, що компанія ефективно управляє своїми податковими платежами та іншими витратами, а також показує позитивний фінансовий результат в цілому, що свідчить про ефективне управління компанією та підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Основним джерелом надходжень ПрАТ «Київстар» є кошти від реалізації продукції, однак операційні витрати зростали протягом розглянутого періоду. Чистий рух грошових коштів був постійно від'ємний як для інвестиційної, так і для фінансової діяльності. Доходи від інвестиційної діяльності, не перекривають потреби корпорації в інвестиційному капіталі. Загалом зростання витрат звісно негативно впливає на діяльність корпорації та її прибутковість.

6. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР» показав, що протягом останніх 5-ти років стан грошових потоків не є стабільним та необхідно покращувати стратегії управління фінансами. Компанія має достатньо грошових потоків для погашення своїх зобов'язань, однак спостерігається збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування. Зростає ефективність використання активів та власних коштів корпорації для генерації грошових потоків, але можуть виникати складнощі у фінансуванні інвестиційної та фінансової діяльності компанії.

7. Оцінка факторів впливу на ефективність формування грошових потоків ПрАТ «КИЇВСТАР» здійснено за допомогою кореляційно-регресійного аналізу та побудови економіко-математичної моделі. За побудованою моделлю, зв'язок між чистим прибутком, дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги та за собівартістю є оберненим. Отже, для збільшення обсягів грошових коштів та покращення ефективності формування грошових потоків корпорації ПрАТ «Київстар» слід зосередитися на зменшенні дебіторської заборгованості, зниженні собівартості виробництва та збільшенні чистого прибутку компанії.

8. Негативні показники достатності та рентабельності чистого грошового потоку відображають відсутність необхідних ресурсів для оплати зобов'язань та втрати прибутку, що має негативний вплив на загальну ефективність грошових потоків компанії. Це може бути зв'язано з великими інвестиціями або високими витратами на розробку нових продуктів. Одночасно з цим зростання коефіцієнту оборотності дебіторської заборгованості може свідчити про те, що компанія зменшує кількість заборгованості та покращує управління своїми ресурсами. Позитивні зміни коефіцієнтів рентабельності та ліквідності вказують на

здатність компанії виконувати свої зобов'язання та отримувати достатній прибуток, що сприяє загальній ефективності грошових потоків.

Для здійснення фінансового моделювання в управлінні грошовими потоками використано модель оптимізації грошових потоків «OCF-модель», за результатами якої зроблено висновок про необхідність вдосконалення управління фінансовими ресурсами та оптимізації витрат, щоб забезпечити стійкий розвиток компанії у майбутньому.

9. Комбінація таких заходів, як розширення асортименту послуг у сфері телекомунікацій, покращення якості послуг, розвиток нових ринків та партнерських відносин, зменшення витрат, може допомогти ПрАТ "КИЇВСТАР" забезпечити зростання своїх грошових потоків. Важливо врахувати потреби та очікування клієнтів, розвивати нові технології та постійно вдосконалювати свої послуги, щоб зберегти лідерство на ринку та стабільний розвиток компанії в умовах зростаючої конкуренції на ринку телекомунікаційних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Berman K., Knight J., Case J. Cash Is a Reality Check: Cash Flow as a Critical Measure of Financial Health. Harvard Business Press Chapters. Publication Date: October 07, 2008. – 19 p.
2. Brealey R. Fundamentals of corporate finance /Richard A. Brealey, Stewart C. Myers, Alan J. Marcus. – 2-nd ed. - McGrawHill, 1999.
3. Delas V., Nosova E., Yafinovich O. Financial Security of Enterprises // Procedia Economics and Finance. – Volume 27, 2015. – Pages 248–266. – URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212567115009983>
4. Drebit G. Conceptual foundations of company cash flow planning / G. Drebit // Mest journal. Belgrade, Serbia. July 2015. – P. 31–39.
5. Fernandez P. Cash flow is cash and is a fact: net income is just opinion [Електронний ресурс] / Pablo Fernandez // IESE Business school–Universidad de Navarra. – 2006. – URL: <http://www.iese.edu>
6. Graham, J. & Harvey, C. 2001. The Theory and Practice of Finance: Evidence from the Field. Journal of Financial Economics 61, 187–243
7. Аранчій В. І., Томілін О. О., Дорогань-Писаренко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ЦДАУ. 2021. 300 с.
8. Берест М. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16916>
9. Бланк І. А. Управління грошовими потоками : навч. посіб. / І. А. Бланк. – К.: Ніка-Центр, Эльга, 2009. – 736 с
10. Борович О. В., Тимоць М. В. Концептуальні підходи до формування фінансової стратегії підприємства. Науковий вісник Чернівецького університету. 2019. Вип. 809. С. 34-38.
11. Брігхем С. Основи фінансового менеджменту: пер. з англ. / С. Брігхем. – К.: Молодь. – 1000 с.

12. Верба В. А., Загородніх О. А. Проектний аналіз : підручник. Київ : КНЕУ, 2000. 322 с.
13. Гайдаєнко О. М., Бондар В. Я. Фінансове моделювання управління грошовими потоками на прикладі ПАТ «Одеський машинобудівний завод». Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: міжнар. зб. наук. пр. / упор. та відп. ред. І.Б. Садовської. Л., 2017. Вип. 2(14). С. 167-174.
14. Гапонюк М. А. Корпорації та їх роль на фондовому ринку України. Фінанси, облік і аудит. 2017. Випуск 1 (29). С. 54-64.
15. Говорушко Т. А., Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. Фінансовий менеджмент : підручник Львів : Магнолія2006, 2014, 344 с.
16. Головка Т. В. (2017). Побудова процесу планування грошових потоків на підприємствах торгівлі. Економіка та управління підприємствами, Вип. I–II (65–66). С. 105–113.
17. Головка Т. Планування грошових потоків підприємства: нова парадигма / Т. Головка. // Вісник КНТЕУ. – 2017. – №4. – С. 104–113
18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. 436-IV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/436-15#Text>
19. Гура О. Л., Бобівський В. А. Стратегія розвитку підприємств в Україні. Економіка та держава. 2020. № 5. С. 175-181. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.5.175
20. Дребіт Г. Теоретико-методичні аспекти аналізу грошових потоків як важливих чинників їх планування, управління та контролю / Г. Дребіт // Збірник наукових праць. Економічні науки. Чернівці, 2015. – С. 161–169
21. Жалко О. В. Факторна оцінка ефективності інвестиційних грошових потоків акціонерних товариств. Наука і економіка. Хмельницький, 2010. № 2 (18). С. 42-47.
22. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності

073 «Менеджмент». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/49844/1/FM_navchposib.pdf

23. Закон України Про акціонерні товариства від 17.09.2008 р. № 514-VI зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17>

24. Закон України Про акціонерні товариства від 27.07.2022 р. 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

25. Звітність ПрАТ «КИЇВСТАР» за 2017-2021 роки. URL: <https://kyivstar.ua/uk/about/about/partners>

26. Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2002. 496с.

27. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2005. 485 с.

28. Ковальська С. Т., Мартинова І. М. Застосування сучасних моделей управління. Економіка, менеджмент, фінанси: теоретичні та практичні аспекти розвитку: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 13-14 березня 2020 р.). Київ: Аналітичний центр «Нова економіка», 2020. Ч. 2. С. 126-129.

29. Колісник О. П. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління / О. П. Колісник, А. В. Замогильна. // Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics». – 2018. – С. 60–65. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2018_10_12

30. Костюк-Пукаляк О. М. Значення аналізу грошових потоків в оцінці ефективності діяльності підприємств України / О. М. Костюк-Пукаляк. // ЕКОНОМІКА: реалії часу. – 2017. – С. 46–52. – URL: <http://economics.opu.ua/files/archive/2017/ No3/46.pdf>

31. Кравчук О. М., Лещук В. П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2010. 504 с.

32. Крисоватий А. І., Федосов В. М., Рязанова Н. С. Корпоративні фінанси в контексті викликів сучасної інноваційної економіки. Фінанси України. 2013. № 9. С. 7-27.

33. Лапіна І. С., Гончаренко О. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
34. Лігоненко Л. О., Ковальчук Г. В. Управління грошовими коштами торговельного підприємства : навч. посіб. Київ : КДТЕУ, 1998. 156 с.
35. Лопатюк Р. І. Прогнозування рівня інвестиційної діяльності підприємств аграрної сфери. Ефективна економіка. 2013. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_4_52 (дата звернення: 27.02.2020)
36. Любкіна О. В., Шмельова М. О. Діагностика фінансової діяльності і прогнозування перспектив розвитку бізнесу на основі багатофакторної моделі рентабельності / О. В. Любкіна, М. О. Шмельова. // Ефективна економіка. - 2018. - № 3. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2018_3_21
37. Мельничук Г. С. Теоретичні аспекти проведення аналізу грошових потоків підприємства: зб. наук. праць Університету державної фіскальної служби України. 2018. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnudps_2018_2_19
38. Мних Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : підручник. Київ : КНТЕУ, 2008. 514 с.
39. Некрасенко Л. А., Гнилосир І. М. (2011). Напрями удосконалення управління грошовими потоками суб'єктів господарювання. Вісник Полтавської державної аграрної академії, № 3. С. 118–120.
40. Нікола С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, 2020. 206 с.
41. Носова Є.А. Система показників оцінки фінансового стану підприємств / Є.А. Носова // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – №138. – 2012. – С 53-56. – Режим доступу: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/archives/3460>
42. Носова Є.А. Шляхи забезпечення фінансової стійкості діяльності підприємства / Є.А. Носова // Теоретичні та прикладні питання економіки: Збірник наукових праць. – Випуск 27, т. 2. – 2012. – С. 264-272. – URL: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2012_27_2/Zb27_2_36.pdf
43. Офіційний сайт ПрАТ «КИЇВСТАР». URL: <https://kyivstar.ua/>

44. Поддєрьогін А. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : КНЕУ, 2005. 535 с.
45. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення бізнесплану підприємств : наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0290665-06>
46. Про затвердження Національного стандарту № 1 “Загальні засади оцінки майна і майнових прав” : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р. № 1440. Офіційний вісник України. 2003. №37.
47. Пухальська Н. О., Болдова А. А., Болдова Ю. А. Науковий погляд: економіка та управління. 2020. № 4(70). С. 90-94. DOI: 10.32836/2521-666X/2020-70-15
48. Райс Т., Койли Б. Финансовые инвестиции и риск : пер. с. англ. Киев : Издательское бюро ВНУ, 1995. 592 с.
49. Ринок фінансових послуг: підручник / І. О. Лютий, Р. В. Пікус, Н. І. Версаль, О. Д. Рожко, та ін.. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2019. 757 с.
50. Роживець О.А. Планування грошових потоків та повноцінне відновлення ІТ-галузі. Розвиток науки та техніки у сучасному світі: Збірник праць ХСІІІ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Вінниця, 13 липня 2022 р. 149 с. С. 98-101.
51. Руденко В. В. Корпоративні фінанси: сутність і особливості розвитку в сучасних умовах. Економіка і організація управління. 2016. № 2(22). С. 147-258.
52. Скриль В. В. Планування грошових потоків підприємства / В. В. Скриль, К. Ю. Ступенко. // Ефективна економіка. – 2018.
53. Собченко (Кінева) Т. С., Шульга А. І. Використання кореляційно-регресійного аналізу для моделювання відтворюючих процесів в сільському господарстві. Молодий вчений. 2018. № 10(1). С. 394-398. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10%281%29_95

54. Спільник І. Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. Міжнародний науковий журнал. 2017. №1 (7). С. 67–85.
55. Статистика підприємств. Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.gov.ua/edrpo/ukr/EDRPU_2022/ks_opfg/arh_ks_opfg_22.htm
56. Тимошенко А. Новий закон про акціонерні товариства: що прийняла Верховна Рада? URL: https://biz.ligazakon.net/analytics/214630_noviy-zakon-pro-aktsonern-tovaristva-shcho-priynyala-verkhovna-rada
57. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: ПП «Астроя», 2020. 434 с.
58. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [Васьківська К. В., Сич О. А.]. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с.
59. Фінансовий менеджмент: електр. навч. посібник / І. А. Бігдан, Л. І. Лачкова, В. М. Лачкова, О. В. Жилякова. Х.: ХДУХТ, 2017. 197с.
60. Харченко Ю. А. Кореляційно-регресійний аналіз обсягів збуту продукції промислового підприємства. Економічний простір. 2014. № 86. С. 214-223.
61. Хома І. Б., Кріп О. І. Фінансове моделювання управління грошовими потоками в економіці України на прикладі ПАТ «Львівхім». Науковий вісник НЛТУ України. Львів, 2011. Вип. 21(10). С. 335-343.
62. Цвєтов Д. А. Часопис Київського університету права. 2018. № 4. С. 196-200.
63. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
64. Цінні папери: підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін.; за ред. В.Д. Базилевича – К.: Знання, 2011. – 1094 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Консолідований баланс (Консолідований звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Київстар»

	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
АКТИВ						
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	4 093 140	8 305 839	8 162 427	8 260 891	8 585 369
первісна вартість	1001	8 770 347	12 708 701	13 306 477	14 355 215	15 660 541
накопичена амортизація	1002	-4 677 207	-4 402 862	-5 144 050	-6 094 324	-7 075 172
Незавершені капітальні інвестиції	1005	769 284	602 566	596 471	930 046	
Основні засоби	1010	7 154 058	8 137 155	12 094 876	13 859 465	16 321 214
первісна вартість	1011	19 779 758	21 782 635	27 245 338	31 010 330	34 626 916
знос	1012	-12 625 700	-13 645 480	-15 150 462	-17 150 865	-18 305 702
Інвестиційна нерухомість	1015					
Довгострокові біологічні активи	1020					
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030					
інші фінансові інвестиції	1035					
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040					
Відстрочені податкові активи	1045	286 253	220 397	403 184	358 996	144 046
Інші необоротні активи	1090	413 248	1 060 163	1 136 870	1 251 405	1 568 479
Усього за розділом I	1095	12 715 983	18 326 120	22 393 828	24 660 803	26 619 108
II. Оборотні активи						
Товарно-матеріальні запаси	1 100	49 801	61 814	66 181	51 485	37 506
виробничі запаси	1101	37 446	53 374	50 867	46 183	37 476
товари	1104	12 355	8 440	15 314	5 302	30
Поточні біологічні активи	1110					
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	1 183 076	871 908	718 654	663 670	873 680
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	81 712	84 310	69 589	87 980	150 464
з бюджетом	1135	1 902	40 233	54 824	74 203	75 158
у тому числі з податку на прибуток	1136				377	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	90 797	24 892	4 999	1 610	5 548

Продовження додатку А

Продовження табл. А.1

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	70				
Поточні фінансові інвестиції	1160	1 679 402				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	5 429 918	5 360 713	1 056 593	1 339 380	1 773 866
Витрати майбутніх періодів	1170	85 191	109 759	98 043	123 898	195 233
Інші оборотні активи	1190	410 390	217	408	477	2 299
Усього за розділом II	1195	9 012 259	6 553 846	2 069 291	2 342 703	3 113 754
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	4 811	360	597	353	72 309
БАЛАНС	1300	21 733 053	24 880 326	24 463 716	27 003 859	29 805 171
ПАСИВ						
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	887 119	887 119	887 119	654 763	654 763
Капітал у дооцінках	1405				-107	
Додатковий капітал	1410	258 294	258 294	258 294	258 294	258 294
Емісійний дохід	1411	102 338	102 338	102 338	102 338	102 338
Резервний капітал	1415	132 933	132 933	132 933	132 933	132 933
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	16 230 876	15 827 367	12 778 642	10 362 394	11 408 060
Неоплачений капітал	1425					
Вилучений капітал	1430	-370 398	-370 398	-370 398		
Усього за розділом I	1495	17 138 824	16 735 315	13 686 590	11 408 277	12 454 050
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500					
Пенсійні зобов'язання	1505	10 219	15 128	23 312	26 994	24 277
Довгострокові кредити банків	1510				3 870 638	6 934 336
Інші довгострокові зобов'язання	1515	173 298	211 858	2 286 801	2 934 811	3 681 646
Довгострокові забезпечення	1520	127 650	115 290	213 552	180 173	315 052
у тому числі з виплат персоналу	1521	73 149	34 057	4 598		
Цільове фінансування	1525					
Усього за розділом II	1595	311 167	342 276	2 523 665	7 012 616	10 955 311
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600				140 416	59 781
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610					
товари, роботи, послуги	1615	1 717 239	1 489 613	1 148 712	1 442 750	1 946 661
розрахунками з бюджетом	1620	527 913	674 987	945 802	1 033 642	1 124 827
у тому числі з податку на прибуток	1621	301 454	376 889	618 819	653 515	660 811
розрахунками зі страхування	1625					
розрахунками з оплати праці	1630	3 211	5 387	7 127	9 508	12 370

Продовження додатку А

Продовження табл. А.1

одержаними авансами	1635	600 319	632 099	692 723	744 678	851 597
розрахунками з учасниками	1640	459 389	3 730 603	3 484 063	3 096 916	
Поточні забезпечення	1660	156 102	232 651	105 929	100 321	185 997
Доходи майбутніх періодів	1665	445 215	550 362	650 784	727 845	788 435
Інші поточні зобов'язання	1690	373 674	487 033	1 218 321	1 286 890	1 426 142
Усього за розділом III	1695	4 283 062	7 802 735	8 253 461	8 582 966	6 395 810
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700					
БАЛАНС	1900	21 733 053	24 880 326	24 463 716	27 003 859	29 805 171

Продовження додатку А

Таблиця А.2

Горизонтальний аналіз балансу ПрАТ «Київстар»

Стаття	Код рядка	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення			
		2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
АКТИВ									
I. Необоротні активи									
Нематеріальні активи	1000	4 212 699	-143 412	98 464	324 478	102,92%	-1,73%	1,21%	3,93%
первісна вартість	1001	3 938 354	597 776	1 048 738	1 305 326	44,91%	4,70%	7,88%	9,09%
накопичена амортизація	1002	274 345	-741 188	-950 274	-980 848	-5,87%	16,83%	18,47%	16,09%
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-166 718	-6 095	333 575	-930 046	-21,67%	-1,01%	55,92%	-100,00%
Основні засоби	1010	983 097	3 957 721	1 764 589	2 461 749	13,74%	48,64%	14,59%	17,76%
первісна вартість	1011	2 002 877	5 462 703	3 764 992	3 616 586	10,13%	25,08%	13,82%	11,66%
знос	1012	-1 019 780	-1 504 982	-2 000 403	-1 154 837	8,08%	11,03%	13,20%	6,73%
Інвестиційна нерухомість	1015								
Довгострокові біологічні активи	1020								
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030								
інші фінансові інвестиції	1035								
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040								
Відстрочені податкові активи	1045	-65 856	182 787	-44 188	-214 950	-23,01%	82,94%	-10,96%	-59,88%
Інші необоротні активи	1090	646 915	76 707	114 535	317 074	156,54%	7,24%	10,07%	25,34%
Усього за розділом I	1095	5 610 137	4 067 708	2 266 975	1 958 305	44,12%	22,20%	10,12%	7,94%
II. Оборотні активи									
Товарно-матеріальні запаси	1 100	12 013	4 367	-14 696	-13 979	24,12%	7,06%	-22,21%	-27,15%
виробничі запаси	1101	15 928	-2 507	-4 684	-8 707	42,54%	-4,70%	-9,21%	-18,85%
товари	1104	-3 915	6 874	-10 012	-5 272	-31,69%	81,45%	-65,38%	-99,43%
Поточні біологічні активи	1110								
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	-311 168	-153 254	-54 984	210 010	-26,30%	-17,58%	-7,65%	31,64%

Продовження додатку А

Продовження табл. А.2

Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 598	-14 721	18 391	62 484	3,18%	-17,46%	26,43%	71,02%
з бюджетом	1135	38 331	14 591	19 379	955	2015,30%	36,27%	35,35%	1,29%
у тому числі з податку на прибуток	1136			377	-377				
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-65 905	-19 893	-3 389	3 938	-72,58%	-79,92%	-67,79%	244,60%
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-70				-100,00%			
Поточні фінансові інвестиції	1160	-1 679 402				-100,00%			
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	-69 205	-4 304 120	282 787	434 486	-1,27%	-80,29%	26,76%	32,44%
Витрати майбутніх періодів	1170	24 568	-11 716	25 855	71 335	28,84%	-10,67%	26,37%	57,58%
Інші оборотні активи	1190	-410 173	191	69	1 822	-99,95%	88,02%	16,91%	381,97%
Усього за розділом II	1195	-2 458 413	-4 484 555	273 412	771 051	-27,28%	-68,43%	13,21%	32,91%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-4 451	237	-244	71 956	-92,52%	65,83%	-40,87%	20384,14%
БАЛАНС	1300	3 147 273	-416 610	2 540 143	2 801 312	14,48%	-1,67%	10,38%	10,37%
ПАСИВ									
I. Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	0	0	-232 356	0	0,00%	0,00%	-26,19%	0,00%
Капітал у дооцінках	1405			-107	107				
Додатковий капітал	1410	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Емісійний дохід	1411	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Резервний капітал	1415	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-403 509	-3 048 725	-2 416 248	1 045 666	-2,49%	-19,26%	-18,91%	10,09%
Неоплачений капітал	1425								
Вилучений капітал	1430	0	0	370 398		0,00%	0,00%	-100,00%	
Усього за розділом I	1495	-403 509	-3 048 725	-2 278 313	1 045 773	-2,35%	-18,22%	-16,65%	9,17%

Продовження додатку А

Продовження табл. А.2

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення									
Відстрочені податкові зобов'язання	1500								
Пенсійні зобов'язання	1505	4 909	8 184	3 682	-2 717	48,04%	54,10%	15,79%	-10,07%
Довгострокові кредити банків	1510			3 870 638	3 063 698				79,15%
Інші довгострокові зобов'язання	1515	38 560	2 074 943	648 010	746 835	22,25%	979,40%	28,34%	25,45%
Довгострокові забезпечення	1520	-12 360	98 262	-33 379	134 879	-9,68%	85,23%	-15,63%	74,86%
у тому числі з виплат персоналу	1521	-39 092	-29 459	-4 598		-53,44%	-86,50%	-100,00%	
Цільове фінансування	1525								
Усього за розділом II	1595	31 109	2 181 389	4 488 951	3 942 695	10,00%	637,32%	177,87%	56,22%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	1600			140 416	-80 635				-57,43%
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610								
товари, роботи, послуги	1615	-227 626	-340 901	294 038	503 911	-13,26%	-22,89%	25,60%	34,93%
розрахунками з бюджетом	1620	147 074	270 815	87 840	91 185	27,86%	40,12%	9,29%	8,82%
у тому числі з податку на прибуток	1621	75 435	241 930	34 696	7 296	25,02%	64,19%	5,61%	1,12%
розрахунками зі страхування	1625								
розрахунками з оплати праці	1630	2 176	1 740	2 381	2 862	67,77%	32,30%	33,41%	30,10%
одержаними авансами	1635	31 780	60 624	51 955	106 919	5,29%	9,59%	7,50%	14,36%
розрахунками з учасниками	1640	3 271 214	-246 540	-387 147	-3 096 916	712,08%	-6,61%	-11,11%	-100,00%
Поточні забезпечення	1660	76 549	-126 722	-5 608	85 676	49,04%	-54,47%	-5,29%	85,40%
Доходи майбутніх періодів	1665	105 147	100 422	77 061	60 590	23,62%	18,25%	11,84%	8,32%
Інші поточні зобов'язання	1690	113 359	731 288	68 569	139 252	30,34%	150,15%	5,63%	10,82%
Усього за розділом III	1695	3 519 673	450 726	329 505	-2 187 156	82,18%	5,78%	3,99%	-25,48%
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700								
БАЛАНС	1900	3 147 273	-416 610	2 540 143	2 801 312	14,48%	-1,67%	10,38%	10,37%

Продовження додатку А

Таблиця А.3

Вертикальний аналіз балансу ПрАТ «Київстар»

	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
АКТИВ						
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	1000	18,83%	33,38%	33,37%	30,59%	28,80%
первісна вартість	1001	40,35%	51,08%	54,39%	53,16%	52,54%
накопичена амортизація	1002	-21,52%	-17,70%	-21,03%	-22,57%	-23,74%
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3,54%	2,42%	2,44%	3,44%	0,00%
Основні засоби	1010	32,92%	32,71%	49,44%	51,32%	54,76%
первісна вартість	1011	91,01%	87,55%	111,37%	114,84%	116,18%
знос	1012	-58,09%	-54,84%	-61,93%	-63,51%	-61,42%
Інвестиційна нерухомість	1015					
Довгострокові біологічні активи	1020					
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030					
інші фінансові інвестиції	1035					
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040					
Відстрочені податкові активи	1045	1,32%	0,89%	1,65%	1,33%	0,48%
Інші необоротні активи	1090	1,90%	4,26%	4,65%	4,63%	5,26%
Усього за розділом I	1095	58,51%	73,66%	91,54%	91,32%	89,31%
II. Оборотні активи						
Товарно-матеріальні запаси	1 100	0,23%	0,25%	0,27%	0,19%	0,13%
виробничі запаси	1101	0,17%	0,21%	0,21%	0,17%	0,13%
товари	1104	0,06%	0,03%	0,06%	0,02%	0,00%
Поточні біологічні активи	1110	0,00%	0,00%			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	5,44%	3,50%	2,94%	2,46%	2,93%
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0,38%	0,34%	0,28%	0,33%	0,50%
з бюджетом	1135	0,01%	0,16%	0,22%	0,27%	0,25%
у тому числі з податку на прибуток	1136	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0,42%	0,10%	0,02%	0,01%	0,02%
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0,0003%				
Поточні фінансові інвестиції	1160	7,73%				
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	24,98%	21,55%	4,32%	4,96%	5,95%
Витрати майбутніх періодів	1170	0,39%	0,44%	0,40%	0,46%	0,66%
Інші оборотні активи	1190	1,89%	0,00%	0,002%	0,002%	0,008%
Усього за розділом II	1195	41,47%	26,34%	8,46%	8,68%	10,45%
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,02%	0,001%	0,002%	0,001%	0,243%
БАЛАНС	1300	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Продовження додатку А

Продовження табл. А.3

ПАСИВ						
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4,08%	3,57%	3,63%	2,42%	2,20%
Капітал у дооцінках	1405	0,00%	0,00%	0,00%	-0,0004%	0,00%
Додатковий капітал	1410	1,19%	1,04%	1,06%	0,96%	0,87%
Емісійний дохід	1411	0,47%	0,41%	0,42%	0,38%	0,34%
Резервний капітал	1415	0,61%	0,53%	0,54%	0,49%	0,45%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	74,68%	63,61%	52,24%	38,37%	38,28%
Неоплачений капітал	1425	0,00%	0,00%			
Вилучений капітал	1430	-1,70%	-1,49%	-1,51%	0,00%	0,00%
Усього за розділом I	1495	78,86%	67,26%	55,95%	42,25%	41,78%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500					
Пенсійні зобов'язання	1505	0,05%	0,06%	0,10%	0,10%	0,08%
Довгострокові кредити банків	1510				14,33%	23,27%
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0,80%	0,85%	9,35%	10,87%	12,35%
Довгострокові забезпечення	1520	0,59%	0,46%	0,87%	0,67%	1,06%
у тому числі з виплат персоналу	1521	0,34%	0,14%	0,02%		
Цільове фінансування	1525					
Усього за розділом II	1595	1,43%	1,38%	10,32%	25,97%	36,76%
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600				0,52%	0,20%
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610					
товари, роботи, послуги	1615	7,90%	5,99%	4,70%	5,34%	6,53%
розрахунками з бюджетом	1620	2,43%	2,71%	3,87%	3,83%	3,77%
у тому числі з податку на прибуток	1621	1,39%	1,51%	2,53%	2,42%	2,22%
розрахунками зі страхування	1625					
розрахунками з оплати праці	1630	0,01%	0,02%	0,03%	0,04%	0,04%
одержаними авансами	1635	2,76%	2,54%	2,83%	2,76%	2,86%
розрахунками з учасниками	1640	2,11%	14,99%	14,24%	11,47%	
Поточні забезпечення	1660	0,72%	0,94%	0,43%	0,37%	0,62%
Доходи майбутніх періодів	1665	2,05%	2,21%	2,66%	2,70%	2,65%
Інші поточні зобов'язання	1690	1,72%	1,96%	4,98%	4,77%	4,78%
Усього за розділом III	1695	19,71%	31,36%	33,74%	31,78%	21,46%
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700					
БАЛАНС	1900	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Додаток Б

Таблиця Б.1

Консолідований звіт про фінансові результати ПрАТ «Київстар»

Стаття	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції	2000	17 078 988	19 077 607	22 274 923	25 041 947	28 560 023
Собівартість реалізованої продукції	2050	-7 350 638	-7 701 134	-7 753 253	-8 506 957	-9 659 819
Валовий: прибуток	2090	9 728 350	11 376 473	14 521 670	16 534 990	18 900 204
Валовий: збиток	2095					
Інші операційні доходи	2120	467 394	103 934	130 852	195 547	224 587
Адміністративні витрати	2130	-1 926 186	-1 614 030	-1 423 025	-1 686 913	-1 869 626
Витрати на збут	2150	-1 514 947	-1 665 605	-1 956 401	-1 967 636	-2 362 458
Інші операційні витрати	2180	-93 367	-191 252	-605 173	-65 795	-108 778
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6 661 244	8 009 520	10 667 923	13 010 193	14 783 929
збиток	2195					
Дохід від участі в капіталі	2200					
Інші фінансові доходи	2220	724 259	563 391	332 973	50 022	51 851
Інші доходи	2240	139 864	69 056	28 056	49 733	246 013
Фінансові витрати	2250	-4 018	-7 185	-344 745	-429 826	-967 105
Втрати від участі в капіталі	2255					
Інші витрати	2270	-48 570	-297 215	-71 949	-111 887	-170 161
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7 472 779	8 337 567	10 612 258	12 568 235	13 944 527
збиток	2295					
Витрати з податку на прибуток	2300	-1 278 100	-1 499 606	-1 674 104	-2 246 182	-2 667 140
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305					
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	6 194 679	6 837 961	8 938 154	10 322 053	11 277 387
збиток	2355					

Продовження додатку Б

Таблиця Б.3

Вертикальний аналіз звіту про фінансові результати ПрАТ «Київстар»

Стаття	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції	2000	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Собівартість реалізованої продукції	2050	-43,04%	-40,37%	-34,81%	-33,97%	-33,82%
Валовий: прибуток	2090	56,96%	59,63%	65,19%	66,03%	66,18%
Валовий: збиток	2095					
Інші операційні доходи	2120	2,74%	0,54%	0,59%	0,78%	0,79%
Адміністративні витрати	2130	-11,28%	-8,46%	-6,39%	-6,74%	-6,55%
Витрати на збут	2150	-8,87%	-8,73%	-8,78%	-7,86%	-8,27%
Інші операційні витрати	2180	-0,55%	-1,00%	-2,72%	-0,26%	-0,38%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	39,00%	41,98%	47,89%	51,95%	51,76%
збиток	2195					
Дохід від участі в капіталі	2200					
Інші фінансові доходи	2220	4,24%	2,95%	1,49%	0,20%	0,18%
Інші доходи	2240	0,82%	0,36%	0,13%	0,20%	0,86%
Фінансові витрати	2250	-0,02%	-0,04%	-1,55%	-1,72%	-3,39%
Втрати від участі в капіталі	2255					
Інші витрати	2270	-0,28%	-1,56%	-0,32%	-0,45%	-0,60%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	43,75%	43,70%	47,64%	50,19%	48,83%
збиток	2295					
Витрати з податку на прибуток	2300	-7,48%	-7,86%	-7,52%	-8,97%	-9,34%
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305					
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	36,27%	35,84%	40,13%	41,22%	39,49%
збиток	2355					

Додаток В

Таблиця В.1

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) ПрАТ «Київстар»

Стаття	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3000	7 472 779	8 337 567	10 612 258	12 568 235	13 944 527
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	2 256 126	2 285 053	3 160 134	3 979 062	4 414 491
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	-126 114	64 790	-28 560	-38 282	220 555
прибуток (збиток) від нереалізованих курсових різниць	3515	-116 312	76 432	571 094	-124 947	23 542
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	-95 463	-379 758	-384 413	-60 325	-72 697
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3521				20 625	
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3522					
Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття	3523			-486	244	-71 956
Прибуток (збиток) від реалізації фінансових інвестицій	3524					
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	-20 839	31 163	49 944	32 670	81 903
Фінансові витрати	3540	4 018	7 185	332 152	427 797	967 105
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	-196 840	-480 973	16 378		-27 465
Зменшення (збільшення) запасів	3551	888	-12 029	-4 272	14 696	13 979
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	296 531	227 109	161 814	87 292	-220 224
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованост	3554	-46 408	-40 339	-14 278	-37 007	-63 876
Зменшення (збільшення) договірних активів	3556	8 498	19 151	-604	-214 101	-393 916
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557				-221	-1 538
Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	55 576	33 162	89 458		
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-22 476	-139 213	-405 280	227 376	221 780
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки з бюджетом	3562	67 278	-228 666	86 395	55 858	85 347
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки зі страхування	3563					
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки з оплати праці	3564	27 827	58 431	-14 565	27 924	67 178

Продовження додатку В

Продовження табл. В.1

Збільшення (зменшення) договірних зобов'язань	3566	27 567	105 147	100 421	77 061	60 590
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	4 797	19 776	-141 416	24 968	-9 955
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	9 597 433	9 983 988	14 186 174	17 068 925	19 239 370
Сплачений податок на прибуток	3580	-599 349	-1 058 003	-1 674 104	-2 167 165	-2 384 385
Витрачання на сплату відсотків	3585	-4 018		-335 078	-397 372	-937 556
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	8 994 066	8 925 985	12 176 992	14 504 388	15 917 429
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200					
необоротних активів	3205	119 036	183 290	76 429	31 450	530 288
Надходження від: відсотків	3215	141 576	545 761	316 492	55 159	51 851
дивідендів	3220					
Надходження від деривативів	3225					
Надходження від безпроцентних позик	3230		468 500			
Інші надходження	3250	1 205 390	1 655 055			
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255				-92 775	-300
необоротних активів	3260	-2 890 078	-7 252 540	-3 785 393	-4 949 697	-5 102 859
Виплати за деривативами	3270					
Витрачання на надання позик	3275	-102 400	-48 600			
Інші платежі	3290	-2 884 402				-115
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-4 410 878	-4 448 534	-3 392 472	-4 955 863	-4 521 135
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності Надходження від: Власного капіталу	3300					
Отримання позик	3305				3 988 013	3 072 213
Інші надходження	3340					
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345					
Погашення позик	3350					-124 655
Сплату дивідендів	3355	-2 572 278	-4 546 656	-12 233 420	-12 987 406	-13 328 637
Інші платежі	3390			-291 195	-390 592	-558 523
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-2 572 278	-4 546 656	-12 524 615	-9 389 985	-10 939 602
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	2 010 910	-69 205	-3 740 095	158 540	456 692
Залишок коштів на початок року	3405	3 419 008	5 429 918	5 360 713	1 056 593	1 339 380
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410			-564 025	124 247	-22 206
Залишок коштів на кінець року	3415	5 429 918	5 360 713	1 056 593	1 339 380	1 773 866

Продовження додатку В

Таблиця В.2

Горизонтальний аналіз звіту про рух грошових коштів (за непрямим методом) ПрАТ «Київстар»

Стаття	Код рядка	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення			
		2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності									
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	3000	864 788	2 274 691	1 955 977	1 376 292	11,57%	27,28%	18,43%	10,95%
Коригування на: амортизацію необоротних активів	3505	28 927	875 081	818 928	435 429	1,28%	38,30%	25,91%	10,94%
збільшення (зменшення) забезпечень	3510	190 904	-93 350	-9 722	258 837	-151,37%	-144,08%	34,04%	-676,13%
прибуток (збиток) від нереалізованих курсових різниць	3515	192 744	494 662	-696 041	148 489	-165,71%	647,19%	-121,88%	-118,84%
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій	3520	-284 295	-4 655	324 088	-12 372	297,81%	1,23%	-84,31%	20,51%
Прибуток (збиток) від участі в капіталі	3521			20 625	-20 625				-100,00%
Зміна вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та дохід (витрати) від первісного визнання	3522								
Збиток (прибуток) від реалізації необоротних активів, утримуваних для продажу, та груп вибуття	3523		-486	730	-72 200			-150,21%	-29590,16%
Прибуток (збиток) від реалізації фінансових інвестицій	3524								
Зменшення (відновлення) корисності необоротних активів	3526	52 002	18 781	-17 274	49 233	-249,54%	60,27%	-34,59%	150,70%
Фінансові витрати	3540	3 167	324 967	95 645	539 308	78,82%	4522,85%	28,80%	126,07%
Зменшення (збільшення) оборотних активів	3550	-284 133	497 351	-16 378	-27 465	144,35%	-103,41%	-100,00%	
Зменшення (збільшення) запасів	3551	-12 917	7 757	18 968	-717	-1454,62%	-64,49%	-444,01%	-4,88%
Зменшення (збільшення) дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	3553	-69 422	-65 295	-74 522	-307 516	-23,41%	-28,75%	-46,05%	-352,28%
Зменшення (збільшення) іншої поточної дебіторської заборгованості	3554	6 069	26 061	-22 729	-26 869	-13,08%	-64,60%	159,19%	72,61%
Зменшення (збільшення) договірних активів	3556	10 653	-19 755	-213 497	-179 815	125,36%	-103,15%	35347,19%	83,99%
Зменшення (збільшення) інших оборотних активів	3557	0	0	-221	-1 317				595,93%

Продовження додатку В

Продовження табл. В.2

Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань	3560	-22 414	56 296	-89 458	0	-40,33%	169,76%	-100,00%	
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	3561	-116 737	-266 067	632 656	-5 596	519,39%	191,12%	-156,10%	-2,46%
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки з бюджетом	3562	-295 944	315 061	-30 537	29 489	-439,88%	-137,78%	-35,35%	52,79%
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки зі страхування	3563								
Збільшення (зменшення) поточної кредиторської заборгованості за розрахунки з оплати праці	3564	30 604	-72 996	42 489	39 254	109,98%	-124,93%	-291,72%	140,57%
Збільшення (зменшення) договірних зобов'язань	3566	77 580	-4 726	-23 360	-16 471	281,42%	-4,49%	-23,26%	-21,37%
Збільшення (зменшення) інших поточних зобов'язань	3567	14 979	-161 192	166 384	-34 923	312,26%	-815,09%	-117,66%	-139,87%
Грошові кошти від операційної діяльності	3570	386 555	4 202 186	2 882 751	2 170 445	4,03%	42,09%	20,32%	12,72%
Сплачений податок на прибуток	3580	-458 654	-616 101	-493 061	-217 220	76,53%	58,23%	29,45%	10,02%
Витрачання на сплату відсотків	3585	4 018	-335 078	-62 294	-540 184	-100,00%		18,59%	135,94%
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-68 081	3 251 007	2 327 396	1 413 041	-0,76%	36,42%	19,11%	9,74%
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності									
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200								
необоротних активів	3205	64 254	-106 861	-44 979	498 838	53,98%	-58,30%	-58,85%	1586,13%
Надходження від: відсотків	3215	404 185	-229 269	-261 333	-3 308	285,49%	-42,01%	-82,57%	-6,00%
дивідендів	3220								
Надходження від деривативів	3225								
Надходження від безпроцентних позик	3230	468 500	-468 500				-100,00%		
Інші надходження	3250	449 665	-1 655 055			37,30%	-100,00%		
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255			-92 775	92 475				-99,68%
необоротних активів	3260	-4 362 462	3 467 147	-1 164 304	-153 162	150,95%	-47,81%	30,76%	3,09%
Виплати за деривативами	3270								
Витрачання на надання позик	3275	53 800	48 600			-52,54%	-100,00%		
Інші платежі	3290	2 884 402			-115	-100,00%			
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-37 656	1 056 062	-1 563 391	434 728	0,85%	-23,74%	46,08%	-8,77%

Продовження додатку В

Продовження табл. В.2

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0	0	0				
Отримання позик	3305	0	0	3 988 013	-915 800				-22,96%
Інші надходження	3340	0	0	0	0				
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	0	0	0	0				
Погашення позик	3350	0	0	0	-124 655				
Сплату дивідендів	3355	-1 974 378	-7 686 764	-753 986	-341 231	76,76%	169,06%	6,16%	2,63%
Інші платежі	3390	0	-291 195	-99 397	-167 931			34,13%	42,99%
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-1 974 378	-7 977 959	3 134 630	-1 549 617	76,76%	175,47%	-25,03%	16,50%
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 080 115	-3 670 890	3 898 635	298 152	-103,44%	5304,37%	-104,24%	188,06%
Залишок коштів на початок року	3405	2 010 910	-69 205	-4 304 120	282 787	58,82%	-1,27%	-80,29%	26,76%
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	-564 025	688 272	-146 453			-122,03%	-117,87%
Залишок коштів на кінець року	3415	-69 205	-4 304 120	282 787	434 486	-1,27%	-80,29%	26,76%	32,44%

Додаток Г

Таблиця Г.1

Елементи операційних витрат ПрАТ «Київстар»

	Код рядка	2017	2018	2019	2020	2021
Матеріальні затрати	2500	284 855	286 367	111 271	161 294	71 666
Витрати на оплату праці	2505	994 329	1 167 816	1 419 434	1 709 248	2 022 430
Відрахування на соціальні заходи	2510	191 582	191 582	244 057	312 569	391 643
Амортизація	2515	2 256 126	2 285 053	3 160 134	3 979 062	4 414 491
Інші операційні витрати	2520	7 196 631	7 241 203	6 802 956	6 065 128	7 100 451
Всього	2550	10 885 138	11 172 021	11 737 852	12 227 301	14 000 681

Таблиця Г.2

Горизонтальний аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Київстар»

	Абсолютне відхилення				Відносне відхилення			
	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020	2018 до 2017	2019 до 2018	2020 до 2019	2021 до 2020
Матеріальні затрати	1 512	-175 096	50 023	-89 628	0,53%	-61,14%	44,96%	-55,57%
Витрати на оплату праці	173 487	251 618	289 814	313 182	17,45%	21,55%	20,42%	18,32%
Відрахування на соціальні заходи	0	52 475	68 512	79 074	0,00%	27,39%	28,07%	25,30%
Амортизація	28 927	875 081	818 928	435 429	1,28%	38,30%	25,91%	10,94%
Інші операційні витрати	44 572	-438 247	-737 828	1 035 323	0,62%	-6,05%	-10,85%	17,07%
Всього	286 883	565 831	489 449	1 773 380	2,64%	5,06%	4,17%	14,50%

Таблиця Г.3

Вертикальний аналіз елементів операційних витрат ПрАТ «Київстар»

	2017	2018	2019	2020	2021
Матеріальні затрати	2,62%	2,56%	0,95%	1,32%	0,51%
Витрати на оплату праці	9,13%	10,45%	12,09%	13,98%	14,45%
Відрахування на соціальні заходи	1,76%	1,71%	2,08%	2,56%	2,80%
Амортизація	20,73%	20,45%	26,92%	32,54%	31,53%
Інші операційні витрати	66,11%	64,82%	57,96%	49,60%	50,72%
Всього	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Додаток Д

Таблиця Д.1

Вихідні дані для побудови кореляційно-регресійної моделі

	Залишок грошових коштів	Чистий прибуток	Дебіторська заборгованість сукупна	Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Кредиторська заборгованість сукупна	Кредиторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Власний капітал	Запаси	Оборотні активи	Собівартість	Чистий дохід
	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
2017	5 429 918	6 194 679	1 357 557	1 183 076	3 609 525	1 717 239	17 138 824	49 801	9 012 259	-7 350 638	17 078 988
2018	5 360 713	6 837 961	1 021 343	871 908	6 909 578	1 489 613	16 735 315	61 814	6 553 846	-7 701 134	19 077 607
2019	1 056 593	8 938 154	848 066	718 654	6 897 246	1 148 712	13 686 590	66 181	2 069 291	-7 753 253	22 274 923
2020	1 339 380	10 322 053	827 840	663 670	6 981 009	1 442 750	11 408 277	51 485	2 342 703	-8 506 957	25 041 947
2021	1 773 866	11 277 387	1 104 850	873 680	4 596 266	1 946 661	12 454 050	37 506	3 113 754	-9 659 819	28 560 023

Таблиця Д.2

Вихідні дані для побудови нової кореляційно-регресійної моделі

	Залишок грошових коштів	Чистий прибуток	Дебіторська заборгованість за товари, роботу, послуги	Собівартість
	Y	X1	X3	X9
2016	3 319 783	3 387 067	1 357 765	-8 699 457
2017	5 429 918	6 194 679	1 183 076	-7 350 638
2018	5 360 713	6 837 961	871 908	-7 701 134
2019	1 056 593	8 938 154	718 654	-7 753 253
2020	1 339 380	10 322 053	663 670	-8 506 957
2021	1 773 866	11 277 387	873 680	-9 659 819